

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Державна наукова установа
«УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ НАУКОВО-ТЕХНІЧНОЇ ЕКСПЕРТИЗИ ТА ІНФОРМАЦІЇ»

ЕЛЕКТРОННИЙ БЮЛЕТЕНЬ ТРАНСФЕРУ ТЕХНОЛОГІЙ

№ 2 (42)'2026

Київ - 2026

ЗМІСТ

ЗАКОНОДАВЧІ ІНІЦІАТИВИ	3
МОН ОНОВЛЮЄ ПРАВИЛА КОНКУРСНОГО ФІНАНСУВАННЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ: ЩО ЗМІНІТЬСЯ У 2026 РОЦІ	3
УРЯД ВИЗНАЧИВ ОСВІТУ І НАУКУ ПРІОРИТЕТНИМ НАПРЯМОМ ДЕРЖАВНИХ ІНВЕСТИЦІЙ НА НАЙБЛИЖЧІ ТРИ РОКИ.....	5
ПРЕЗИДЕНТ УКРАЇНИ ПІДПИСАВ ЗАКОН УКРАЇНИ «ПРО ВНЕСЕННЯ ЗМІН ДО ЗАКОНУ УКРАЇНИ «ПРО НАУКОВУ І НАУКОВО-ТЕХНІЧНУ ДІЯЛЬНІСТЬ» ЩОДО ПИТАНЬ ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ ТА ПІДТРИМКИ МОЛОДИХ ВЧЕНИХ».....	6
УКРАЇНСЬКІ ДОСЛІДНИКИ ОТРИМАЮТЬ НОВІ МОЖЛИВОСТІ ДЛЯ РОБОТИ В АРКТИЦІ	7
НОВИНИ ВІТЧИЗНЯНОЇ НАУКИ	9
УКРАЇНА РОЗВИВАЄ ВЛАСНУ AI-ІНФРАСТРУКТУРУ РАЗОМ З KYIVSTAR	9
ІННОВАЦІЇ ДЛЯ ПЕРЕМОГИ	11
РОБОТИ ЗАМІСТЬ ЛЮДЕЙ: ЯК НАЗЕМНІ КОМПЛЕКСИ ЗМІНЮЮТЬ ЕВАКУАЦІЮ ТА ЛОГІСТИКУ НА ФРОНТІ	11
УКРАЇНСЬКІ ПІЛОТИ ДИСТАНЦІЙНО ЗБИЛИ ПОНАД 500 ПОВІТРЯНИХ ЦІЛЕЙ ЗА ДОПОМОГОЮ ПЕРЕХОПЛЮВАЧІВ STING	12
УКРАЇНСЬКІ ДРОНИ-ПЕРЕХОПЛЮВАЧІ АВТОНОМНО ЗБИВАЮТЬ SHANED, ТЕХНОЛОГІЮ МАСШТАБУЮТЬ..	13
ІНТЕРВ'Ю	14
НАУКОВО-ІННОВАЦІЙНІ СТАРТАПИ: ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ТА ВПРОВАДЖЕННЯ	14
INNOHUB ЯК ЦИФРОВИЙ МАРКЕТПЛЕЙС ІННОВАЦІЙ ТА ЕКСПЕРТИЗИ З ВИКОРИСТАННЯМ KNOWLEDGE-DRIVEN ПІДХОДІВ ТА АЛГОРИТМІВ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ	18
ВІДКРИТТЯ «SMART LABS VNTU» – СИНЕРГІЇ НАУКИ, ПРАКТИКООРІЄНТОВАНОГО НАВЧАННЯ, БІЗНЕСУ ТА ВЛАДИ НА БАЗІ ВІННИЦЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ТЕХНІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ (ВНТУ)	23
ІСТОРІЯ УСПІХУ	25
КОЛИ ДЕРЖАВА СТАЄ БРЕНДОМ: ЯК УКРАЇНСЬКИЙ GOVTech ЗАДАЄ НОВІ СТАНДАРТИ КОМУНІКАЦІЙ .	25
MADE IN UKRAINE: УКРАЇНЦІ, ЩО ПІДКОРИЛИ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ СВІТ	28
СТАРТАПИ, ІНВЕСТИЦІЇ, БІЗНЕС	34
€50+ МІЛЬЯРДІВ ПОДАТКІВ ТА 800 000 РОБОЧИХ МІСЦЬ: ЯК УКРАЇНСЬКИЙ ІТ-СЕКТОР ФОРМУЄ ЕКОНОМІКУ.....	34
У НОРВЕГІЇ СТВОРИЛИ GARDAR – ФОНД НА €80 МЛН ДЛЯ ІНВЕСТИЦІЙ В УКРАЇНСЬКІ ОБОРОННІ СТАРТАПИ	36
17-РІЧНИЙ ФРАНКІВЕЦЬ СТВОРИВ УСТАНОВКУ, ЯКА ПЕРЕТВОРЮЄ ПЛЯШКИ НА МАТЕРІАЛ ДЛЯ 3D-ДРУКУ	37
УКРАЇНСЬКИЙ СЕРВІС ЕЛЕКТРОННОГО ВРЯДУВАННЯ EGOV.IN.UA ЗАПУСТИВ ПЛАТФОРМУ IGOV.FR У ФРАНЦІЇ	38
ТЕХНОЛОГІЇ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ	39
НЕ ЗАМІСТЬ ЛЮДИНИ, А РАЗОМ З НЕЮ: ЯК ІНТЕРАКТИВНИЙ ШІ ЗМІНЮЄ ПРАВИЛА ГРИ НА ПРИКЛАДІ ОСВІТИ – КОЛОНКА.....	39
«ЦЮ СТАТТЮ НАПИСАЛА ЛЮДИНА. ЗЛЯКАВСЯ, ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ?» ЯК ШІ ТРАНСФОРМУВАВ КОНТЕНТ У МЕДІА ТА СОЦМЕРЕЖАХ І ЧИ ВБ'Є ВІН ПОНЯТТЯ ЕКСПЕРТНОСТІ	42
РОЗРОБКИ СИСТЕМИ АСФІМІР	49

МОН ОНОВЛЮЄ ПРАВИЛА КОНКУРСНОГО ФІНАНСУВАННЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ: ЩО ЗМІНИТЬСЯ У 2026 РОЦІ

Міністерство освіти і науки України затвердило оновлені вимоги до організації та проведення конкурсних відборів проєктів фундаментальних наукових досліджень, прикладних наукових досліджень та науково-технічних розробок.

Нові правила визначають, як у 2026 році відбиратимуть і фінансуватимуть наукові проєкти за кошти державного бюджету. Йдеться про більш чіткі умови участі, посилення вимог до якості проєктів, підтримку установ із прифронтових і прикордонних регіонів, а також більший фокус на дослідженнях, які мають практичне значення для держави.

Окрему увагу приділено молодим вченим, вирішенню прикладних завдань для подолання державних викликів, прифронтовим територіям, використанню сучасної наукової інфраструктури та залученню співфінансування від бізнесу, міжнародних програм і грантів.

«Конкурсне фінансування має працювати не як формальна процедура, а як інструмент розвитку сильних наукових команд і підтримки досліджень, які дають конкретний результат. Ми посилюємо зв'язок між якістю проєкту, спроможністю установи, державними пріоритетами та можливістю практичного впровадження. Окремо для нас важливо підтримати молодих вчених і ті наукові колективи, які продовжують працювати в прифронтових регіонах попри складні безпекові умови», – зазначив заступник міністра освіти і науки України Денис Курбатов.

Одна з умов: державна атестація

З 1 січня 2027 року конкурсне фінансування зможуть отримувати лише ті заклади вищої освіти та наукові установи, які успішно пройшли державну атестацію (групи А, Б, В) за відповідним напрямом.

До фінансування допускаються проєкти, які за результатами експертизи отримали не менше 50 балів. Це мінімальний рівень, який підтверджує якість поданого проєкту та спроможність команди його виконати.

Три напрями основного конкурсного відбору

У межах основного конкурсу відбір проводитиметься за трьома окремими напрямами.

Перший напрям – традиційні фундаментальні дослідження, прикладні дослідження та науково-технічні розробки за загальними тематичними напрямами.

Другий напрям – проєкти закладів вищої освіти та наукових установ із прифронтових і прикордонних регіонів. До цього переліку належать Харківська, Запорізька, Херсонська, Сумська, Дніпропетровська, Миколаївська, Чернігівська, Одеська, Донецька та Луганська області.

Для таких установ передбачено додаткове фінансування та окремий рейтинговий список. Це дасть змогу підтримати наукові команди, які продовжують працювати в умовах підвищених безпекових ризиків.

Третій напрям – пріоритетні науково-технічні розробки за спеціальними тематичними напрямами. Їх формуватимуть на підставі запитів Міністерства оборони, Міністерства цифрової трансформації, Міністерства внутрішніх справ, Міністерства охорони здоров'я та інших центральних органів виконавчої влади, які надійшли у 2026 році.

Для таких проєктів фінансування може бути збільшено на 50%. Це стосується розробок, які відповідають конкретним потребам держави та можуть мати практичне застосування.

Окремо діятиме конкурс для молодих вчених. Він вперше буде збільшений до 30% від загального обсягу коштів МОН і охоплюватиме прикладні дослідження та науково-технічні розробки за загальними тематичними напрямками. Керівниками і виконавцями таких проєктів мають бути молоді вчені закладів вищої освіти та наукових установ, що належать до сфери управління МОН.

Фінансові умови та тривалість

Тривалість виконання проєктів становитиме до 24 місяців. Це дозволить працювати над нагальними для держави результатами та підготувати їх до подальшого використання.

Максимальна вартість одного проєкту на рік становитиме:

- до 1,2 млн грн для теоретичних досліджень;
- до 1,5 млн грн для експериментальних досліджень.

Нові підходи до оцінювання

Фінансування зможуть отримати лише ті проєкти, які за результатами експертизи набрали не менше 50 балів.

Під час оцінювання також враховуватимуть результати діяльності закладів вищої освіти та наукових установ. Це означає, що конкурсна підтримка буде пов'язана не лише з якістю окремої заявки, а й із загальною спроможністю установи виконувати наукові дослідження, зокоема з рівнем розвитку їх дослідницької інфраструктури.

Додатковою перевагою вперше стане наявність співфінансування проєкту з інших джерел. Це можуть бути кошти бізнесу, міжнародних програм, грантів або інших партнерів.

Вимоги до виконавців

Керівником проєкту може бути працівник закладу вищої освіти або наукової установи за основним місцем роботи. Він має щонайменше шість місяців протягом останнього року перебувати в Україні.

Науково-педагогічний працівник може бути керівником не більше одного проєкту та виконавцем ще в одному проєкті в межах цього конкурсу.

Основний склад команди має становити не більше шести осіб разом із керівником. Частка представників НАН України та інших установ не може перевищувати 30%.

До складу виконавців не можуть входити громадяни держав-агресорів та особи, яких протягом трьох років до подання заявки визнали такими, що порушили академічну доброчесність.

Академічна доброчесність та ШІ

Оновлені вимоги окремо визначають правила використання систем штучного інтелекту під час підготовки проєктів.

Використання ШІ як генератора змісту проєкту вважатиметься порушенням академічної доброчесності.

Якщо штучний інтелект використовувався як допоміжний інструмент, у документах потрібно зазначити мету його використання, назву інструменту та дослідний запит.

Фабрикація даних, плагіат і використання «хижацьких» публікаційних практик можуть стати підставою для відхилення заявки.

Подання заявок

Проєкти подаватимуться через Національну електронну науково-інформаційну систему.

До заявки потрібно додати супровідний лист, витяг із протоколу вченої ради, довідки Державної прикордонної служби за потреби, а також підтвердження співфінансування від бізнесу або інших партнерів за наявності.

Проєкти, які не відповідають тематиці конкурсу або мають неповний пакет документів, можуть бути відхилені на етапі попереднього розгляду без допуску до експертизи.

Автор фото – пресслужба Міністерства освіти і науки України

Докладніше: <https://mon.gov.ua/news/mon-onovliiue-pravyla-konkursnoho-finansuvannia-naukovykh-doslidzen-shcho-zminytsia-u-2026-rotsi>

УРЯД ВИЗНАЧИВ ОСВІТУ І НАУКУ ПРІОРИТЕТНИМ НАПРЯМОМ ДЕРЖАВНИХ ІНВЕСТИЦІЙ НА НАЙБЛИЖЧІ ТРИ РОКИ

Уряд визначив освіту і науку найбільшим сектором публічного інвестування на 2027–2029 роки. На розвиток галузі передбачено 78,5 млрд грн за трирічний період – понад 16 млрд у 2027 році та понад 31 млрд у 2028 та 2029 роках. Це найбільший обсяг інвестицій серед усіх секторів публічного інвестування.

РІШЕННЯ УРЯДУ

Середньостроковий план публічних інвестицій визначатиме державні пріоритети фінансування на 2027–2029 роки. Відповідно до нього формуватиметься державний бюджет та портфелі проєктів і програм, які можуть отримувати державну підтримку.

Попри виклики війни, держава продовжує інвестувати в безпечне та якісне освітнє

середовище. Пріоритетами залишаються доступ дітей до очного навчання, модернізація освітньої інфраструктури, розвиток науки та формування людського капіталу країни.

У межах реалізації плану передбачено такі ключові напрями фінансування:

- облаштування укриттів у закладах освіти;
- створення сучасного освітнього середовища та оновлення лабораторій, майстерень, кабінетів й іншої навчальної інфраструктури;
- розвиток дослідницької інфраструктури та поліпшення умов її безпечної роботи;
- поліпшення доступу до освіти через розвиток системи перевезень і оновлення шкільних автобусів;
- розвиток і оновлення пансіонів та гуртожитків закладів освіти;
- оновлення їдалень і харчоблоків задля організації якісного та безпечного харчування;
- підвищення енергоефективності та енергонезалежності закладів освіти;
- модернізація дослідницької інфраструктури та впровадження «зеленої» енергетики;
- забезпечення дітей з особливими освітніми потребами необхідними засобами для навчання та розвитку;
- модернізація центрів професійної досконалості;
- відновлення, ремонт та будівництво освітньої інфраструктури;
- створення та оновлення центрів інженерної освіти, а також центрів подолання освітніх втрат;
- посилення пожежної безпеки в закладах освіти;
- створення центрів трансферу технологій за участю університетів і наукових установ.

Визначення освіти і науки найбільшим сектором публічного інвестування підтверджує стратегічний курс держави на розвиток людського капіталу та створення якісних можливостей для навчання, професійного зростання й наукової діяльності в Україні.

Загалом держава планує спрямувати майже 271 млрд грн на реалізацію інвестиційних проєктів. Після освіти і науки найбільші обсяги фінансування передбачено для транспортної інфраструктури – 73 млрд грн, муніципальної інфраструктури та послуг – 46,5 млрд грн, охорони здоров'я – 25,3 млрд грн та енергетики – 17,1 млрд грн.

Автор фото – пресслужба Міністерства освіти і науки України

Докладніше: <https://mon.gov.ua/news/uriad-vyznachyv-osvitu-i-nauku-priorytetnym-napriamom-derzhavnykh-investytsii-na-naiblyzhchi-try-roky>

ПРЕЗИДЕНТ УКРАЇНИ ПІДПИСАВ ЗАКОН УКРАЇНИ «ПРО ВНЕСЕННЯ ЗМІН ДО ЗАКОНУ УКРАЇНИ «ПРО НАУКОВУ І НАУКОВО-ТЕХНІЧНУ ДІЯЛЬНІСТЬ» ЩОДО ПИТАНЬ ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ ТА ПІДТРИМКИ МОЛОДИХ ВЧЕНИХ»

19 березня 2026 року Президентом України підписано Закон України 4794-IX «Про внесення змін до Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» щодо питань дослідницької інфраструктури та підтримки молодих вчених».

Прийнятий Закон України є частиною комплексного підходу до реформування наукової сфери в Україні, що спрямований на розвиток сучасної, відкритої та ефективної дослідницької інфраструктури України відповідно до принципів відкритої науки, оновлення норм Закону щодо центрів колективного користування науковим обладнанням та національних наукових центрів в частині визначення їх основних завдань діяльності та способів об'єднання з метою оптимального використання об'єктів дослідницької інфраструктури для проведення наукових досліджень і науково-технічних (експериментальних) розробок, надання науково-технічних послуг, проведення наукової і науково-технічної експертизи, підготовки та підвищення кваліфікації кадрів.

Зокрема Законом:

1) доповнено новою статтею щодо розвитку сучасної, відкритої та ефективної дослідницької інфраструктури України відповідно до принципів відкритої науки, у тому числі: запроваджено норми щодо створення та функціонування Реєстру дослідницької інфраструктури, що є складовою частиною Національної електронної науково-інформаційної системи;

закладено можливість використання об'єктів дослідницької інфраструктури безоплатно та/або на підставі відповідного договору з урахуванням принципів відкритої науки та відповідно до регламенту доступу до об'єкта (об'єктів) дослідницької інфраструктури з метою проведення наукових досліджень і науково-технічних (експериментальних) розробок;

визначено, що дослідницька інфраструктура може бути локальною, розподіленою, віртуальною (цифровою) та надано їх опис;

встановлено зобов'язання для суб'єктів дослідницької інфраструктури державної та комунальної форми;

2) оновлено норми щодо центрів колективного користування науковим обладнанням та національних наукових центрів в частині визначення їх основних завдань діяльності та способів об'єднання з метою оптимального використання об'єктів дослідницької інфраструктури для проведення наукових досліджень і науково-технічних (експериментальних) розробок, надання науково-технічних послуг, проведення наукової і науково-технічної експертизи, підготовки та підвищення кваліфікації кадрів;

3) запроваджено механізми підтримки молодих вчених, зокрема:

доповнено нормою, що рада молодих вчених, як колегіальний виборний дорадчий орган, може утворюватися як невід'ємна складова громадського самоврядування при центральних органах виконавчої влади, Раді міністрів Автономної Республіки Крим, обласних, Київській та Севастопольській міських державних адміністраціях, Національній академії наук України,

національних галузевих академіях наук, наукових центрах, державних ключових лабораторіях, закладах вищої освіти та наукових установах України з метою забезпечення захисту прав та інтересів молодих вчених»;

введено термін «постдокторант» та запроваджено можливість для наукових установ (закладів вищої освіти) розроблення конкурсних програмах для проведення постдокторантами наукових досліджень;

введено термін «науковий керівник наукового (науково-технічного) проекту» щодо розширення можливості для наукового працівника, незалежно від наявності у нього наукового ступеня або вченого звання, призначатися керівником наукового (науково-технічного) проекту;

розширено напрями грантової підтримки Національним фондом досліджень України на програми навчання в аспірантурі (ад'юнктурі), докторантурі, інтернатурі, резидентурі;

надано право Національному фонду досліджень України проводити конкурсний відбір, пов'язану з ним наукову і науково-технічну експертизу та її організацію, зокрема щодо присудження Премії Верховної Ради України молодим ученим.

Фото: скріншот

Докладніше: https://kno.rada.gov.ua/news/main_news/77573.html

УКРАЇНСЬКІ ДОСЛІДНИКИ ОТРИМАЮТЬ НОВІ МОЖЛИВОСТІ ДЛЯ РОБОТИ В АРКТИЦІ

Українські вчені зможуть проводити спільні дослідження в Арктиці. Національний антарктичний науковий центр та Інститут геофізики Польської академії наук підписали угоду про співпрацю, яка відкриває українським дослідникам доступ до польської полярної станції «Хорнсунн» імені Станіслава Сідлецького на архіпелазі Свальбард.

Документ передбачає спільні геофізичні дослідження у 2026 та 2027 роках на двох полярних станціях: польській «Хорнсунн» в Арктиці та українській «Академік Вернадський» в Антарктиці. Мета співпраці – створення двох синхронних лабораторій у північному та південному полярних регіонах.

Для української науки це важливий крок, адже Україна не має власної дослідницької бази в Арктиці. Завдяки партнерству з польськими колегами українські науковці отримають

доступ до інфраструктури, даних, обладнання та польового досвіду, необхідних для дослідження глобальних кліматичних, геофізичних і геологічних процесів.

«Українські дослідники мають сильну експертизу в полярній науці, яку держава розвиває навіть в умовах війни. Угода з польськими партнерами дає нашим науковцям можливість працювати одночасно з даними з Антарктики та Арктики, порівнювати процеси у двох полярних регіонах і робити внесок у міжнародні дослідження зміни клімату, магнітного поля Землі, стану льодовиків і вічної мерзлоти. Це важливо також у відношенні до розвитку ініціативи Уряду щодо

*створення Об'єднаного інституту морських досліджень в Україні», – зазначив заступник міністра освіти і науки України **Денис Курбатов**.*

У межах співпраці українські та польські фахівці проводитимуть:

- взаємокалібрування обладнання для магнітних вимірювань;
- польові вимірювання магнітного поля;
- відбір зразків гірських порід та осаdів;
- дослідження ґрунтів і вічної мерзлоти за допомогою георадара;
- сейсмологічні спостереження, зокрема за відколом льодовиків;
- екологічний моніторинг у контексті зміни клімату.

Окремий акцент угоди – порівняння процесів, які відбуваються в Північній і Південній півкулях. Такий підхід дає змогу краще розуміти, які зміни мають глобальний характер, а які пов'язані з особливостями конкретного регіону.

*«Біполярними бувають не лише розлади, а й дослідження. Порівняння одних і тих самих процесів у двох полярних регіонах – ключ до виокремлення глобального від локального і до розуміння планетарних процесів. За враженням, Арктика – це в чомусь „Антарктика навиворіт“. Схоже, але не ідентично. Щиро тішуся, що ми з польськими колегами дивимося в майбутнє, а не в минуле. І завдяки цій співпраці нашим науковцям відкрито шлях до Арктики. Наступний крок, звісно, після Перемоги – своя станція там», – зазначив директор Національного антарктичного наукового центру **Євген Дикий**.*

Перші практичні кроки в межах угоди заплановані вже на кінець літа. До Арктики вирушать двоє українських геофізиків: Юрій Сумарук і Антон Кушнір. Вони долучаться до спільних досліджень, зокрема вимірювання складників геомагнітного поля та вибору місця для встановлення додаткового обладнання.

Дані таких спостережень потрібні для вивчення сонячно-земних зв'язків, геологічної структури земної кори та процесів, які впливають на стан полярних регіонів. Надалі польські фахівці також працюватимуть на українській антарктичній станції «Академік Вернадський».

Співпраця між Національним антарктичним науковим центром та Інститутом геофізики Польської академії наук посилює присутність України у міжнародній полярній науці та створює нові можливості для українських дослідників, які працюють у сфері геофізики, кліматології, екологічного моніторингу та наук про Землю.

Фото: скріншот

Докладніше: <https://mon.gov.ua/news/ukrainski-doslidnyky-otrymaiut-novi-mozhlyvosti-dlia-roboty-v-arktytsi>

УКРАЇНА РОЗВИВАЄ ВЛАСНУ AI-ІНФРАСТРУКТУРУ РАЗОМ З KYIVSTAR

У розпал війни країна робить ставку на захищені обчислювальні потужності всередині кордонів, щоб не залежати від закордонних хмар.

26 червня 2026 року в Гданську під час *Ukraine Recovery Conference* компанія *Kyivstar* та Міністерство економіки України підписали меморандум про взаєморозуміння щодо створення перших вітчизняних дата-центрів для штучного інтелекту. Ініціатива, яку фінансово підтримає материнська компанія *VEON*, передбачає розгортання потужностей від 3 до 5 мегават уже на першому етапі та інвестиції в десятки мільйонів доларів. Це не просто черговий проєкт – це спроба повернути контроль над критично важливими даними та обчисленнями назад в Україну.

Військові потреби диктують темп

Генеральний директор *Kyivstar* Олександр Комаров підкреслив, що найбільшим споживачем українських AI-можливостей наразі є саме Збройні сили. «Ви не можете запускати військові обчислення десь за кордоном. Це питання національної безпеки», – зазначив він у розмові з *Reuters*. Сучасні системи розпізнавання цілей, аналізу супутникових знімків та прогнозування логістики потребують низької затримки та повного контролю над даними. Будь-яка передача інформації через іноземні сервери створює додаткові ризики.

За словами Комарова, попит на обчислювальні потужності в Україні поки що обмежений, проте має стратегічне значення. Компанія планує пропонувати послуги не лише військовим, а й малим та середнім підприємствам, які не можуть самостійно домовитися з глобальними хмарними гігантами про спеціальні умови.

Зсув даних: від Європи назад додому

Після повномасштабного вторгнення 2022 року значна частина українських даних була переміщена до дата-центрів у Польщі, Німеччині та Нідерландах. *Microsoft Europe, Middle East and Africa* підтвердив, що саме так вдалося захистити інформацію від російських ракетних ударів. Проте нині, коли країна готується до тривалого протистояння, постало питання про повернення обчислень на територію України.

Представниця *Nvidia* у Центральній та Східній Європі Патриція Сокальська-Помахо на тій самій конференції наголосила: Україна не має достатньої інфраструктури, щоб зберігати цінність власних операційних, культурних та мовних даних усередині країни. Це створює ризик, що алгоритми, навчені на українських даних, розвиватимуться за кордоном без участі місцевих фахівців.

Олександр Комаров, керівник української компанії «Київстар», дає інтерв'ю агентству *Reuters* під час виставки *Mobile World Congress (MWC)* у виставковому центрі *Fira de Barcelona* в Барселоні, Іспанія, 3 березня 2026 року. *REUTERS/Начо Досе*

Європейський контекст і зменшення залежності

Ініціатива Kyivstar вписується в загальноєвропейський тренд на зменшення залежності від іноземних технологічних інфраструктур. Після низки скандалів навколо доступу третіх країн до даних європейських користувачів Брюссель активно заохочує створення локальних обчислювальних кластерів. Україна, яка прагне інтеграції в європейський цифровий простір, отримує додатковий аргумент для прискорення власних проєктів.

Ще у грудні 2025 року Reuters повідомляв про спільну роботу України та Kyivstar над створенням мовної моделі на базі відкритого коду Google Gemma. Новий дата-центр дозволить масштабувати цей проєкт і запустити низку інших – від медичних діагностичних систем до інструментів для відбудови інфраструктури.

Технічні параметри першого етапу

Перша черга дата-центру розрахована на 3–5 мегават. Для порівняння: це потужність, достатня для одночасної роботи кількох тисяч сучасних GPU-прискорювачів. VEON уже підтвердив готовність виділити кошти на закупівлю обладнання та будівництво захищених приміщень з урахуванням вимог воєнного часу – резервне живлення, фізичний захист та резервні канали зв'язку.

Комаров зазначив, що наступні фази залежатимуть від реального попиту. Якщо військові та цивільні замовники продемонструють стабільну потребу, потужність може зрости до десятків мегават уже протягом 2027–2028 років.

Виклики та ризики

Побудова AI-інфраструктури в умовах війни супроводжується низкою викликів. По-перше, це безпека: навіть у тилкових регіонах існує загроза ракетних ударів. По-друге, брак кваліфікованих кадрів – Україна втратила частину IT-фахівців через еміграцію. По-третє, необхідність відповідності європейським стандартам захисту даних, щоб майбутня інтеграція з ЄС не наштовхувалася на технічні бар'єри.

Водночас саме воєнний досвід дає Україні унікальну перевагу: реальні кейси застосування AI у бойових умовах дозволяють швидше тестувати та вдосконалювати алгоритми, ніж це відбувається в мирних країнах.

Навчання машини та штучний інтелект

Перспективи для бізнесу та науки

Окрім військових, дата-центр зможе обслуговувати українські стартапи у сферах agritech, medtech та edtech. Локальна обробка даних зменшить витрати на передачу інформації та дозволить дотримуватися вимог щодо суверенітету даних. Наукові установи отримають доступ до обчислювальних ресурсів для тренування моделей українською мовою – питання, яке досі залишалося гострим.

Аналітики вважають, що успішна реалізація проєкту може стати каталізатором для залучення додаткових інвестицій у цифрову інфраструктуру України. VEON уже демонструє готовність підтримувати довгострокові плани, а європейські партнери уважно стежать за першими результатами.

Джерела

Reuters, «Ukraine plans domestic AI data centres with Kyivstar», 26 червня 2026.

Reuters, «Ukraine and Kyivstar developing AI model using Google's Gemma», грудень 2025.

Виступи на Ukraine Recovery Conference у Гданську, 26 червня 2026 (прес-релізи учасників).

Фото: скріншот

Докладніше: <https://newssky.com.ua/ukrayina-rozvyvaye-vlasnu-ai-infrastrukturu-razom-z-kyivstar/>

РОБОТИ ЗАМІСТЬ ЛЮДЕЙ: ЯК НАЗЕМНІ КОМПЛЕКСИ ЗМІНЮЮТЬ ЕВАКУАЦІЮ ТА ЛОГІСТИКУ НА ФРОНТІ

Роботизовані наземні комплекси – новий рівень безпеки в полі. НРК допомагають виконувати логістичні, транспортні та евакуаційні задачі, зменшуючи ризики для людей у складних умовах.

Збільшення небезпечних ділянок на полі бою змушує шукати способи виконувати частину завдань без прямої участі людей. Доставка вантажів, транспортування спорядження чи евакуація поранених часто пов'язані з високим ризиком, особливо в умовах постійного спостереження з повітря. У таких ситуаціях дедалі більше уваги приділяють роботизованим наземним комплексам, які дозволяють виконувати частину польових задач дистанційно.

Що таке роботизований наземний комплекс

Роботизовані наземні комплекси – це безпілотні наземні машини на колісному або гусеничному шасі, якими оператор керує дистанційно за допомогою пульта. Зовні вони нагадують компактні транспортні платформи, здатні пересуватися пересіченою місцевістю та перевозити вантажі, обладнання або спеціальні модулі для виконання різних завдань. На відміну від звичайної техніки, НРК не потребують присутності водія чи екіпажу всередині, тому їх можна використовувати там, де перебування людей пов'язане з підвищеним ризиком.

Такі системи поєднують мобільність, вантажопідйомність і можливість адаптації під різні потреби. Один і той самий комплекс може використовуватися для транспортування вантажів, евакуації або виконання інженерних робіт залежно від конфігурації та поставлених завдань.

Логістика, доставка, евакуація: які задачі бере на себе НРК

Наземні роботизовані платформи можуть доставляти спорядження, воду, медикаменти та інші необхідні вантажі, а також перевозити обладнання між позиціями.

Окремим напрямом залишається евакуація поранених і виконання інженерних завдань. Передача частини таких функцій роботизованим платформам допомагає знизити фізичне навантаження на людей і скоротити кількість випадків, коли виконання завдання пов'язане з прямим ризиком для особового складу.

НРК для евакуації як спосіб зменшити ризики для людей

НРК для евакуації використовуються для транспортування поранених із небезпечних ділянок без необхідності залучати додаткових людей безпосередньо до зони ризику. Це дозволяє зосередити увагу на наданні допомоги та організації подальших дій, зменшуючи ймовірність додаткових втрат під час евакуаційних заходів.

Дистанційно керовані платформи не замінюють медичний персонал, проте стають інструментом, який допомагає виконувати складні завдання в умовах, де безпека людей залишається пріоритетом.

“Бандура” від BlueBird Tech як приклад сучасного наземного дрона

Одним із прикладів таких рішень є НРК для евакуації “Бандура” від BlueBird Tech – модульна роботизована платформа на базі чотирьох незалежних приводних коліс, призначена для логістичних, евакуаційних та інженерних завдань. **Комплекс здатний перевозити до 200 кг вантажу**, долати складні ділянки місцевості та працювати під дистанційним керуванням на відстані до 4–5 км.

Платформа розроблена з урахуванням практичного використання: електрична силова установка, висока прохідність, модульна конструкція та можливість адаптації під різні задачі роблять “Бандуру” інструментом підтримки, який допомагає виконувати важливі завдання з меншими ризиками для людей.

Фото: скріншот

Докладніше: <https://newssky.com.ua/yak-nazemni-kompleksi-zminyuyut-evakuaciyu-ta-logistiku/>

УКРАЇНСЬКІ ПІЛОТИ ДИСТАНЦІЙНО ЗБИЛИ ПОНАД 500 ПОВІТРЯНИХ ЦІЛЕЙ ЗА ДОПОМОГОЮ ПЕРЕХОПЛЮВАЧІВ STING

Українські пілоти менш ніж за три місяці збили понад 500 повітряних цілей, використовуючи технологію дистанційного керування дронами-перехоплювачами Hornet Vision Ctrl. Технологію розробила українська MilTech-компанія «Дикі Шершні».

Про це AIN повідомили в компанії.

Hornet Vision Ctrl почали використовувати підрозділи Сил оборони в березні 2026 року. За даними розробників, технологія застосовують для знищення повітряних цілей на різних напрямках, зокрема реактивних дронів типу «шахед».

Понад 500 підтверджених уражень повітряних цілей

За інформацією компанії, менш ніж за три місяці українські пілоти збили понад 500 повітряних цілей за допомогою технології дистанційного керування перехоплювачами Sting.

До того ж на Одеському напрямку підтверджено знищення 168 цілей, на Київському – 269. Решту цілей зафіксували на інших ділянках фронту.

У компанії зазначають, що Hornet Vision Ctrl також допомагає збивати реактивні «шахеда».

Що таке Hornet Vision Ctrl

Hornet Vision Ctrl є частиною екосистеми Hornet Vision, яку «Дикі Шершні» представили в березні 2026 року.

Комплекс забезпечує передачу відео, низьку затримку сигналу та зв'язок на великих відстанях, що дозволяє дистанційно керувати дронами-перехоплювачами.

У квітні українські пілоти вперше знищили ворожі цілі на відстані понад 500 км за допомогою цієї технології. Також військові продемонстрували керування дроном-перехоплювачем Sting із-за меж України на відстані близько 2 000 км.

Більше про «Диких Шершнів»

«Дикі Шершні» – українська DefTech-компанія, що займається розробкою та виробництвом безпілотних систем.

Технологію Hornet Vision Ctrl створили за підтримки «Спільноти Стерненка» в межах проекту «Шахедоріз».

За даними компанії, її безпілотники використовують понад 100 підрозділів Сил оборони України, зокрема ЗСУ, Нацгвардія, ССО, СБУ, ГУР, Повітряні сили та Держприкордонслужба.

Фото: скріншот

Докладніше: <https://ain.ua/2026/03/30/general-cheresnia-ta-wilcox-stvoriat-spilne-virobnictvo-droniv-u-ssa/>

УКРАЇНСЬКІ ДРОНИ-ПЕРЕХОПЛЮВАЧІ АВТОНОМНО ЗБИВАЮТЬ SHAHED, ТЕХНОЛОГІЮ МАСШТАБУЮТЬ

Український розробник, який є учасником кластера Brave1, створив дрон-перехоплювач, що автоматизує 95% процесу ураження російських ударних безпілотників типу Shahed. Про це повідомив міністр оборони України Михайло Федоров.

Під час роботи оператор у реальному часі спостерігає за рухом цілей, обирає потрібний об'єкт і дає команду на ураження. Після цього система самостійно веде дрон до цілі, автономно розпізнає її та здійснює наведення на безпілотник Shahed.

Що відомо про дрон

За інформацією Федорова, завдяки підтримці Brave1 виробник зміг пройти шлях від створення прототипу до успішного бойового застосування менш ніж за рік.

Розробка вже пройшла бойові випробування на Харківщині.

У повідомленні зазначається, що автономні технології є одним із ключових напрямів розвитку сучасної протиповітряної оборони, оскільки дозволяють ефективніше реагувати на масовані атаки безпілотників.

За словами міністра, наразі триває масштабування технології.

Українські дрони-перехоплювачі

Україна використовує дрони-перехоплювачі як ключовий елемент «малої» протиповітряної оборони. Лише за лютий 2026 року ними знищили понад 10 тисяч російських безпілотників.

На початку березня 2026 року Financial Times із посиланням на представників української оборонної індустрії писав, що Пентагон і щонайменше одна країна Перської затоки вели переговори щодо закупівлі українських дронів-перехоплювачів для протидії іранським безпілотникам Shahed.

Як зазначали раніше в РНБО, у 2026 році Україна у вісім разів збільшила потужності для виробництва дронів перехоплювачів порівняно з попереднім роком.

За їхніми даними, протягом 2025 року в Україні було виготовлено 100 тисяч дронів-перехоплювачів. Наразі в цій ніші працюють понад 20 українських компаній, які адаптують технологічні рішення під актуальні виклики фронту.

Наприкінці травня Михайло Федоров розповідав про результати роботи Міноборони за чотири місяці. Тоді він відмітив, що за цей час постачання дронів-перехоплювачів в армію зросло у 2,6 раза.

Це дозволило вдвічі збільшити відсоток збиття російських «шахедів» саме цим типом озброєння, попри те що росія щомісяця нарощує кількість запусків БПЛА на 35%.

Фото: скріншот

Докладніше: <https://ain.ua/2026/06/08/avtonomnii-perexopliuvac-droniv/>

НАУКОВО-ІННОВАЦІЙНІ СТАРТАПИ: ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ТА ВПРОВАДЖЕННЯ

Пропонуємо до розгляду стартап-проекти Tech StartUp School Національного університету «Львівська політехніка», розроблені інноваторами та спрямовані на створення нових підходів і рішень. Зазначені ініціативи базуються на сучасних наукових досягненнях і відображають актуальні тенденції розвитку технологій. Представлені проекти мають потенціал для ефективного впровадження у різних сферах діяльності. Вони характеризуються інноваційністю, практичною значущістю та перспективами масштабування. Очікується, що реалізація цих стартапів сприятиме підвищенню конкурентоспроможності та сталому розвитку відповідних галузей.

Стартапи Tech StartUp School Національного університету «Львівська політехніка»

Проект досяг значущих результатів у міжнародному інноваційному середовищі, що свідчить про його високий рівень науково-технологічної зрілості та конкурентоспроможності. Зокрема, команда розробників увійшла до півфіналу престижного міжнародного конкурсу університетських стартапів – University Startup World Cup, організованого Venture Cup Denmark. Важливим елементом інституційної підтримки стало залучення проекту до акселераційних програм, у межах яких було отримано кваліфіковану менторську допомогу від Tech StartUp School. Крім того, проект було інтегровано у міжнародну програму Just Transition through Entrepreneurship, реалізовану організацією enpract. Проект отримав можливість бути представленим на ViennaUP – одному з провідних європейських стартап-фестивалів!

Симулятивна рухома платформа DoFamine

DoFamine – Симулятивна рухома платформа з сидінням і органами управління, що відтворює рухи транспортних засобів або інших рухомих об'єктів у безпечному середовищі.

Розкажіть, будь ласка, з чого почався Ваш стартап? (Ідея, команда, одnodумці, сприятливе середовище.) І взагалі – чому Вам це цікаво?

Наш проект стартував у 2023 році, як технологічний стартап з розробки та виробництва симуляторів для:

- тренування навичок водіння та пілотування різних транспортних засобів;
- розваг;
- імерсійного навчання;
- реабілітації після нейротравм;
- тестування нових розробок.

Сьогодні ми постачаємо рухомі симулятори для навчальних закладів, та розважальних центрів. Пристрої є одними з найкомпактніших та доступніших на ринку. Отримано сертифікат відповідності.

Розроблена лінійка пристроїв 2-х, 3-х та 6-ти ступені свободи рухів, сумісний майже з усіма популярними гоночними та авіаційними симуляторами на ринку. Модульна конструкція дозволяє модернізувати симулятор з 2-х до 6-ти осей.

Разом з лікарями центру досліджень мозку, Національного реабілітаційного центру UNBROKEN (Львів), ведемо дослідження та розробку пристрою для реабілітації пацієнтів із неврологічними травмами (ПТСР, ЧМТ, когнітивні розлади).

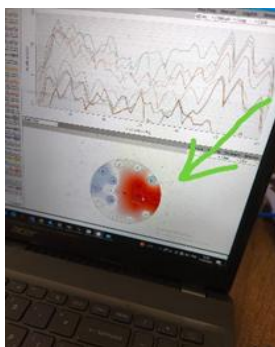
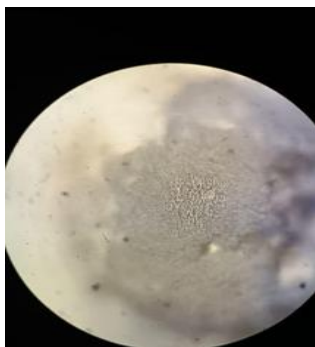
Реабілітаційний симулятор з нейрофідбеком та інтерфейсом мозок-комп'ютер (BCI) для керування транспортними засобами.

Чому, на Вашу думку, Ваш проєкт став успішним?

Наш проєкт став успішним, бо в його основі – не технологія, а люди і їхні історії відновлення. Ми щодня бачимо, як після травм люди втрачають звичну якість життя, і саме це змусило нас шукати рішення, які дійсно працюють, а не просто виглядають інноваційно.

Поділіться, будь ласка, планами на майбутнє щодо Вашого стартапу.

Тестуємо нові матеріали та покриття електродів для покращення сигналу ЕЕГ та розробляємо власний пристрій BCI.

Які галузі у «світі стартапів», на Вашу думку, є сьогодні найбільш затребуваними? У якій сфері найбільше шансів досягти успіху?

Наш світ дуже швидко змінюється і відповідно інновації мають теж змінюватися, відповідати трендам та потребам. На ринку шукають не модне, а цінність, стійкість, реальність. Актуальними є Defence Tech, Medtech, AI для спеціалізованого рішення, Biotech, Space, Robotics, кібербезпека, цифровізація.

Що б Ви могли порадити українським стартаперам? Що потрібно, аби досягнути успіху? Що, на Вашу думку, потрібно, щоб українські інноватори (науковці, стартапери) мали можливість впроваджувати свої ідеї в Україні?

Не боятися виходити за рамки шаблонів та рамок, діяти. У нас велика кількість ідей, стартапів, але більша частина з яких не перетворюються у бізнес чи масштабуються. Так, не кожен стартап стає успішним з першого разу, ми вчимося на помилках та пробах. При кожній наступній спробі важливо вірити у себе та реалізувати задумане, думати глобально з першого дня. Розвиваючи свої ідеї, рекомендую не робити як таку ідею, а рішення з чіткою цінністю та розумінням цільової аудиторії. Для виходу на ринок, ідеальність не необхідною. Чим швидше Ви протестуєте ідею на реальних користувачах, тим швидше Ви її валідуйте, адаптуєте. Необхідним є співпраця, участь у різних програмах, конкурсах, акселераторах (є велика кількість на ринку). Разом зі стартапом будуйте і команду, що готова працювати в унісон, швидко реагувати та адаптуватися. Необхідним є наявність інфраструктури з вільним доступом, ком'юніті, платформи залучення інвестування.

Контакти: <https://dofamine.com.ua/>, info@dofamine.com.ua, Тел: 068 363 9638

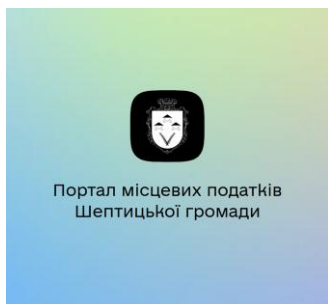
Цифровий інструмент Pay4Victory

Цифрова екосистема для громад, яка поєднує онлайн-оплату, адмін-панель для працівників та інструменти ефективної комунікації з мешканцями

Розкажіть, будь ласка, з чого почався Ваш стартап?

Стартап Pay4Victory розпочався з ідеї створити цифровий інструмент, який спростить роботу органів місцевого самоврядування та допоможе вирішити одну з ключових проблем територіальних громад - низький рівень сплати місцевих податків і платежів. Ми прагнули розробити рішення, яке б не лише автоматизувало процеси для працівників громад, а й зробило взаємодію мешканців з місцевими платежами максимально простою та доступною.

Для тестування продукту ми почали шукати громаду-партнера, яка була б зацікавлена у впровадженні такого рішення. На співпрацю відгукнулася Шептицька територіальна громада, де й було реалізовано першу версію продукту. Ми розробили вебсайт, на якому мешканець міг ввести своє ПІБ та перевірити наявність заборгованості перед місцевим бюджетом, а згодом додали можливість одразу оплатити борг онлайн.

Оберіть зручний для Вас спосіб перевірки та сплати заборгованості до місцевого бюджету

Будь ласка, перевірте наявність заборгованості у Вас чи Ваших знайомих та сплатіть зручним для Вас способом безпосередньо у цьому розділі, або ж, скористайтесь офіційним Telegram-ботом за посиланням нижче.

Звертаємо Вашу увагу: заборгованість формується органами ГУ ДПС і оновлюється станом на 1-ше число щомісяця, до 20-го числа поточного місяця.

Портал місцевих податків Місцеві податки у Telegram

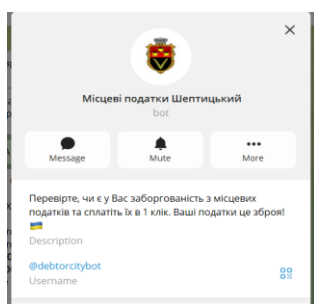
Перевірити заборгованість

П.І.Б.

Щоб дізнатися, чи є у Вас заборгованість, будь ласка, введіть Ваше П.І.Б. Натисніть: Крайовий Волонтерів Івано-Франківська

Наступним етапом стало створення Telegram-бота як більш сучасного та зручного каналу взаємодії з користувачами. Його функціонал повторював основний принцип роботи сайту - перевірка заборгованості та можливість миттєвої онлайн-оплати.

З розвитком проєкту ми значно розширили його можливості та створили багатофункціональну адміністративну панель для органів місцевого самоврядування. Вона дозволяє громадам ефективно працювати з боржниками: формувати та друкувати квитанції, надсилати push-повідомлення через Приват24, здійснювати SMS-розсилки, використовувати контактні дані (номери телефонів) для комунікації з мешканцями. Також система дозволяє адмініструвати інші види місцевих платежів, зокрема комунальні заборгованості, адміністративні послуги ЦНАП та цифрові сервіси для відділів освіти.

Дата	Нежитл	Житл	Земля	Оренда	МПЗ	Всього	Дата формування квитанції	Дія
2026-02-01	95609.26	0	581.17	250199.31	80.64	346470.38	2025-11-27 11:41:56	[Icons]
2026-02-01	0	2066.81	0	291816.76	0	293883.57	2025-09-08 12:23:08	[Icons]

Наш стартап об'єднав команду однодумців, зацікавлених у цифровізації громад та підвищенні фінансової спроможності місцевих бюджетів, що й стало основною мотивацією для його створення та розвитку.

Чому, на Вашу думку, Ваш проєкт став успішним?

Успіх проєкту Pay4Victory зумовлений тим, що він вирішує реальну та актуальну проблему територіальних громад - низький рівень сплати місцевих податків і платежів та відсутність зручних інструментів для роботи з боржниками. На момент створення продукту на ринку фактично не існувало комплексних цифрових рішень, які б дозволяли громадам одночасно перевіряти заборгованість, комунікувати з боржниками та приймати онлайн-оплати.

Важливим фактором успіху стало також те, що продукт створювався у тісній співпраці з громадою та вдосконалювався відповідно до реальних потреб користувачів. Ми поступово додавали новий функціонал, розширювали можливості адміністративної панелі та впроваджували нові канали комунікації з мешканцями.

Крім того, проєкт став особливо актуальним у складний для країни період, коли громади потребують додаткових інструментів для наповнення бюджету. Pay4Victory допомагає підвищити рівень надходжень до місцевих бюджетів, автоматизувати роботу працівників та зробити процес оплати для мешканців швидким і зручним.

Ще одним чинником успіху є комплексність рішення - система охоплює не лише податкові заборгованості, а й інші місцеві платежі, що дозволяє громадам використовувати єдину платформу для адміністрування різних напрямів фінансових надходжень.

Поділіться, будь ласка, планами на майбутнє щодо Вашого стартапу.

Ми працюємо над розвитком стартапу Pay4Victory вже понад два роки, постійно вдосконалюємо продукт та розширюємо його функціонал. Нещодавно ми додали можливість роботи не лише з фізичними особами, а й з юридичними особами та ФОПами, що значно розширило можливості використання системи громадами.

Наразі ми працюємо над механізмом автоматичного формування та відправлення звернень щодо боржників, які тривалий час не сплачують платежі до місцевого бюджету. Також

удосконалюємо інструменти роботи з комунальними заборгованостями та автоматизацією процесів їх адміністрування.

Окрім цього, у планах розвиток нових цифрових продуктів для територіальних громад, зокрема:

- додатку для адміністрування та онлайн-сплати туристичного збору;
- цифровізації відділів освіти з можливістю здійснення батьківської плати онлайн;
- рішення для адміністрування та оплати паркування;
- впровадження ШІ-помічника для працівників органів місцевого самоврядування;
- розширення інструментів комунікації з мешканцями;
- створення єдиної екосистеми цифрових сервісів для громад.

Наша стратегічна мета – створити універсальну платформу цифрових фінансових сервісів для територіальних громад, яка допоможе підвищити їх фінансову спроможність, автоматизувати робочі процеси та зробити взаємодію з мешканцями максимально простою і прозорою.

Контакти: sidcity.ua@gmail.com

Інтерв'ю підготовлено Михальченковою О., УкрІНТЕІ

INNOHUB ЯК ЦИФРОВИЙ МАРКЕТПЛЕЙС ІННОВАЦІЙ ТА ЕКСПЕРТИЗИ З ВИКОРИСТАННЯМ KNOWLEDGE-DRIVEN ПІДХОДІВ ТА АЛГОРИТМІВ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ

InnoHub – це цифровий маркетплейс інноваційних проєктів та експертизи, де в одному середовищі зібрані наукові розробки, профілі експертів і AI-інструменти для підготовки рішень під потреби бізнесу. Платформа дає змогу бізнесу не просто переглядати ідеї, а знаходити

Команда Іннохаб – ментори пілоту.
Керівник проєкту, ментор пілоту Літвінов О.С.
Ментори пілотного проєкту Гребенник Н.Г.,
Грінченко Р.В., Ельсон Г.О.

перевірені проєкти, науковців і команди під конкретний запит. Для цього в InnoHub передбачено зручну вітрину проєктів, базу експертизи та рішень, а також набір AI-інструментів для швидкої бізнес-упаковки розробок.

Фактично платформа виконує кілька функцій одночасно. Для науковців це можливість розмістити свій проєкт або експертизу у зрозумілому для ринку форматі. Для бізнесу – подати запит і отримати релевантне рішення, експерта або команду. Для університетів та партнерських структур – це інструмент представлення власних інновацій назовні та роботи з бізнес-запитами. Окремою перевагою InnoHub є AI-компонент: платформа допомагає швидше формувати пропозиції, опис рішень і бізнес-логіку проєкту.

Розкажіть, будь ласка, з чого почався Ваш стартап?

Для мене InnoHub почався не з технології і не з бізнес-ідеї як такої. Він почався з багатьох років роботи в науці та з дуже чіткого розуміння: в українських науковців є великий потенціал, але часто немає зрозумілого шляху, як цей потенціал реалізувати.

Я понад 25 років працюю в науці, а з 2021 року очолюю Одеський центр трансферу знань та технологій. За цей час ми працювали з усіма університетами Одеси та з багатьма

університетами України. Це дало нам можливість спілкуватися з великою кількістю вчених із різних галузей. І щоразу ми бачили одну й ту саму проблему: є сильні ідеї, цікаві розробки, глибока експертиза, але немає простого, зрозумілого і сучасного механізму, який допоміг би перетворити це на реальний проєкт, партнерство, послугу, стартап або дохід.

Саме тоді й з'явилося внутрішнє відчуття, що далі так працювати не можна. Ми багато говоримо про інновації, комерціалізацію, зв'язок науки з бізнесом, але для самого науковця цей шлях часто виглядає надто складним, заплутаним і бюрократичним. Науковець має знання та експертизу, але не знає, з чого почати, щоб їх монетизувати. Не знає, як правильно представити свою ідею. Не знає, як захистити результат. Не розуміє, як взаємодіяти з бізнесом. А інколи просто соромиться говорити про те, що його знання мають ціну.

Саме з цього і народився InnoHub. Але важливо розуміти: це не мій особистий проєкт. Це університетський проєкт Одеського національного економічного університету, над яким працює команда ОНЕУ – науковці та фахівці у сфері економіки, підприємництва, інноваційного розвитку, цифрових рішень і трансферу знань. InnoHub виріс не на порожньому місці, а з практичного досвіду університету: з роботи Центру трансферу знань та технологій, з участі ОНЕУ в проєкті Startup University, з менторської підтримки стартап-команд, із постійної взаємодії з українськими науковцями та з партнерства з європейськими колегами, які мають сильні практики у сфері інновацій та трансферу знань. На етапі запуску важливу роль відіграло грантове фінансування, яке допомогло не лише сформуванню концепції, а й перейти до практичної реалізації проєкту – створення платформи, тестування її інструментів і запуску пілотної роботи з користувачами.

Для нас було важливо не просто ще раз обговорити проблему, а запропонувати сучасний цифровий інструмент, який реально допоможе науковцю легко, просто і швидко “упакувати” свій проєкт для інвестора, партнера чи бізнесу. Ми не хотіли змушувати вченого ставати маркетингологом, економістом, юристом чи бізнесменом. Ми хотіли створити цифрову платформу, яка дозволить йому залишатися фахівцем у своїй сфері, а все інше на шляху його ідеї до ринку буде спрощено, структуровано і підтримано командою фахівців.

Чому, на Вашу думку, Ваш проєкт став успішним?

Я б поки не говорила про завершений успіх у класичному розумінні, тому що ми ще в процесі становлення. Але я точно можу сказати, чому цей проєкт уже отримав увагу, відгук і підтримку.

По-перше, він виріс із реальної проблеми, а не з красивої концепції. InnoHub створювали не люди, які спостерігають за системою ззовні, а команда, яка сама працює всередині університетського наукового середовища. Це команда ОНЕУ, яка не лише займається дослідженнями, а й має практичний досвід у сфері розвитку стартапів, трансферу знань і технологій, менторської підтримки стартап-команд, а також взаємодії з міжнародними партнерами. Ми добре розуміємо, як мислить науковець, із чим він стикається і чому часто не доходить до етапу практичної реалізації своєї ідеї.

По-друге, ми чесно говоримо про те, що бачимо. Я знаю десятки науковців, які просто не знають ціну своїм знанням. Вони готові працювати, мають сильні напрацювання, але не розуміють, із чого почати і як про це говорити. І це не тому, що вони слабкі. Це тому, що в нашому науковому середовищі досі майже немає культури заробляти на власних знаннях та експертизі. У багатьох науковців, особливо в тих, хто працює в соціально важливих сферах, наприклад у медицині, сама розмова про гроші викликає внутрішній дискомфорт. Людина вважає своєю місією допомагати, рятувати, навчати – і їй складно прийняти, що її знання можуть і повинні приносити винагороду.

По-третє, ми не хочемо нескінченних обговорень. Нам потрібні дії. І ми їх робимо. Так, ми помиляємося. Так, не все виходить одразу. Але ми виправляємо помилки і рухаємося далі. Ми чуємо науковців і прагнемо допомогти їм заробляти гроші на своїх знаннях та експертизі.

Для мене дуже важливо, що InnoHub не намагається “переробити” науковця на бізнесмена. Я взагалі вважаю помилкою підхід, коли вченого починають масово вчити економіці, маркетингу, продажам і змушують виконувати чужу для нього роль. Кожен має займатися своєю справою. Вчений-аграрій повинен займатися дослідженнями в аграрній сфері, медик – медициною, інженер – інженерією. А економіку, упаковку, логіку монетизації і підготовку до ринку мають допомагати робити ті, хто в цьому професійно розбирається. Саме на цьому і побудована логіка InnoHub як сучасного цифрового сервісу, який створює та розвиває університетська команда ОНЕУ.

*Команда Іннохаб - робочі моменти.
Ті ж самі ментори*

*Команда Іннохаб в акселераційній програмі від УЕР!
Команда проекту приймала участь в акселераційній програмі
від УЕР!, яка тривала 6 місяців, два етапи. Фінальний пітчинг
у грудні 2025*

Поділіться, будь ласка, планами на майбутнє щодо Вашого стартапу.

Наші плани дуже практичні. Ми хочемо, щоб InnoHub став реально працюючим механізмом монетизації знань науковців, у якому зможуть заробляти всі учасники процесу: університет, розробники платформи, науковці, які приходять зі своїми ідеями та експертизою.

Для нас важливо не просто створити цифрову платформу, а вибудувати нову бізнес-модель взаємодії між університетом, науковцем і ринком. Ми не просто створюємо платформу, а проходимо шлях одного перших університетських спінофів, щоб показати іншим науковцям і університетам, що на знаннях можна заробляти в Україні легально, сучасно і гідно.

Це для нас принципова позиція. Українським університетам потрібні не лише нові розмови про інновації, а нові робочі приклади. Мало хто готовий бути першим, бо це завжди складно: є невизначеність, прогалини в законодавстві, організаційні бар'єри, страх помилитися. Ми готові пройти цей шлях. Не тому, що в нас уже є всі відповіді, а тому, що без реальної практики нічого не зміниться.

Також ми хочемо розширювати мережу користувачів платформи, працювати з новими університетами, науково-дослідними установами, командами й бізнесом. Під час пілотного запуску ми вже провели понад десять воркшопів у різних університетах та науково-дослідних інститутах, де показували, як працювати з платформою. Ми відкриті до партнерства і готові приходити, показувати, пояснювати, супроводжувати.

Водночас ми продовжуємо розвивати саму цифрову платформу, щоб вона ставала ще зручнішим і сучаснішим інструментом для взаємодії науки, університетів та бізнесу. Окремо для нас важливо, щоб досвід ОНЕУ в цій сфері – через Центр трансферу, стартап-ініціативи, Startup University, міжнародні контакти та співпрацю з європейськими партнерами – перетворився на сталу модель, яку зможуть використовувати й інші університети.

Які галузі у «світі стартапів», на Вашу думку, є сьогодні найбільш затребуваними? У якій сфері найбільше шансів досягти успіху?

Я думаю, сьогодні найбільше шансів мають не просто “модні” сфери, а ті рішення, які реально відповідають на конкретний запит суспільства, бізнесу або держави. Успіх приходить туди, де є реальна проблема і сильна експертиза для її вирішення.

Для України зараз особливо важливими є рішення на стику науки, технологій і практичної користі. Це можуть бути медичні розробки, аграрні рішення, цифрові сервіси, інженерні продукти, освітні технології, аналітичні та консультаційні рішення для бізнесу. Але я б не зводила все лише до галузей. Часто питання не в тому, яка сфера “наймодніша”, а в тому, чи справді команда розуміє, яку проблему вирішує і для кого. Ми допомагаємо науковцям дізнатися про проблеми бізнесу та спрямовувати свої зусилля на вирішення саме цих проблем.

Мені здається, у найближчі роки особливо цінними будуть стартапи, які народжуються не з бажання повторити чужу успішну модель, а з глибокого знання своєї теми. А саме тут у науковців є дуже велика перевага. Вони володіють тим, чого часто не вистачає ринку, – унікальною експертизою. Проблема не в тому, що в Україні мало знань. Проблема в тому, що ці знання поки недостатньо видимі, недостатньо зрозуміло подані й недостатньо зручно з’єднані з бізнесом. І саме тут сучасні цифрові інструменти, такі як InnoHub, можуть суттєво змінити ситуацію.

Що б Ви могли порадити українським стартаперам? Що потрібно, аби досягнути успіху? Що, на Вашу думку, потрібно, щоб українські інноватори мали можливість впроваджувати свої ідеї в Україні?

Передусім я б порадила не намагатися пройти цей шлях наодинці. Дуже багато хороших ідей зупиняються не тому, що вони слабкі, а тому, що людина не має поруч середовища, яке допоможе зробити наступний крок. Потрібна команда, потрібна підтримка, потрібен хтось, хто допоможе перевести наукову ідею в мову, зрозумілу інвестору або бізнесу. Ми теж вчимося: пройшли акселераційну програму, отримуємо менторство від європейських колег тощо.

Я би також порадила не боятися говорити про цінність своїх знань. Це, мабуть, одна з найглибших проблем нашого академічного середовища. У нас ще потрібно змінювати саму культуру ставлення до науки. Науковець має право не лише досліджувати, а й отримувати справедливую винагороду за те, що створює. У цьому немає нічого неправильного. Навпаки, це ознака зрілої інноваційної системи.

Якщо говорити про те, що потрібно Україні, то, на мою думку, недостатньо лише змінити законодавство, хоча це теж дуже важливо. Потрібно змінювати парадигму розвитку університетської науки. Потрібно створювати прості й зрозумілі механізми, які дадуть університетам можливість легально, зручно і прозоро працювати з науковими розробками, брати участь у стартапах та спінофах, отримувати частку в проєктах, мотивувати вчених і не втрачати перспективні команди.

Ми вже бачили, як відсутність таких механізмів реально зупиняє розвиток. Наприклад, був випадок, коли науковець університету розробляв стартап і хотів офіційно зафіксувати участь університету в цьому проєкті. Але оформити це належним чином не вдалося. У підсумку стартап був створений уже без участі університету. Це дуже показова історія. Не тому, що хтось не хотів співпраці, а тому, що система поки не дає для цього простого інструменту.

Був іще один дуже показовий кейс. Ми презентували платформу бізнесу, отримали конкретний бізнес-запит, знайшли під нього команду науковців – причому зовсім з неочікуваного університету, який формально працює в іншій галузі, але саме ця команда найкраще відповідала запиту. Команда взяла участь у пілоті, усе починалося дуже обнадійливо. Але складність самої моделі взаємодії “бізнес – університет – науковці університету” завадила довести проєкт до реалізації. Зараз він на паузі. Для мене це не історія невдачі, а історія дуже чесного діагнозу: ми бачимо, де саме система починає буксувати.

Саме тому я вважаю, що сьогодні потрібні не лише ентузіасти, а нові робочі інструменти. Потрібно не вчити науковця бути кимось іншим. Потрібно зробити так, щоб він міг легко, просто і швидко презентувати свою ідею, знайти партнера, отримати підтримку і зрозуміти наступний крок. І саме таким інструментом ми бачимо InnoHub – сучасну цифрову платформу, створену університетською командою ОНЕУ для науковців, університетів та бізнесу.

І окремо я хотіла б сказати кілька слів бізнесу. Українські науковці мають знання, але поки недостатньо відомі. Водночас вони можуть допомогти бізнесу унікальною експертизою, яку не завжди можна знайти на відкритому ринку. InnoHub якраз і створюється для того, щоб допомогти бізнесу знайти саме того науковця, який допоможе вирішити проблеми саме вашого бізнесу. Ми хочемо бути зручним містком між тими, хто створює знання, і тими, хто готовий перетворювати їх на практичний результат.

Для мене головне, щоб після цього інтерв'ю науковці зрозуміли: вони не самі, їм є куди прийти по допомогу, і їхні знання справді можуть працювати в економіці. А бізнес побачив, що університетська наука – це не щось далеке й абстрактне, а реальне джерело рішень, партнерств і нових можливостей.

Ми не просто створюємо чергову цифрову платформу. Ми проходимо шлях одного з перших саме університетських спінофів, щоб показати іншим науковцям і університетам: на науці можна заробляти в Україні – легально, сучасно і гідно.

Команда Іннохаб в Кракові

Команда відвідала Ягеллонський університет в Кракові (Польща), де знайомилася із особливостями роботи університетського центру трансферу та досвіду польських колег роботи із науковими проєктами.

На фото: керівник проєкту Літвінов О.С., члени команди Гребенник Н.Г., Грінченко Р.В., Манжула С.П. та колега із Ягеллонського університету – Ольга Скакун

Простір Іннохаб в ОНЕУ

В межах проєкту було створено не тільки цифрову платформу, а також фізичний простір для роботи команд: було відкрито кілька коворкінгів, де науковці можуть зустрічатись та працювати над своїми проєктами, отримувати допомогу від менторів та консультантів, ділитися своїми ідеями та вирішувати спільні проблеми

Контакти: <http://oneu.edu.ua>
nataly.grebennyk@gmail.com
+38 (050) 390-3017

Інтерв'ю підготовлено Михальченковою О., УкрІНТЕІ

ВІДКРИТТЯ «SMART LABS VNTU» – СИНЕРГІЇ НАУКИ, ПРАКТИКООРІЄНТОВАНОГО НАВЧАННЯ, БІЗНЕСУ ТА ВЛАДИ НА БАЗІ ВІННИЦЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ТЕХНІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ (ВНТУ)

21 квітня 2026 року у Вінницькому національному технічному університеті відбулося відкриття нових сучасних науково-навчальних лабораторій. Це стало важливим кроком у розвитку матеріально-технічної бази ВНТУ та посиленні практичної підготовки студентів і наукових досліджень.

До відкриття доєдналися: Вячеслав Соколовий, голова Вінницької обласної ради; Ігор Івасюк, заступник голови Вінницької обласної ради; Андрій Кавунець, заступник начальника Вінницької обласної військової адміністрації; Павло Яблонський, секретар Міської ради; Михайло Ганчук, директор ТОВ «Промавтоматика Вінниця».

Захід розпочав ректор Вінницького національного технічного університету Віктор Біліченко, який підкреслив, що новостворені лабораторії сприятимуть підвищенню якості навчання, активізації наукової роботи студентів та суттєво посилять науковий потенціал університету. Він також запросив усіх присутніх особисто ознайомитися з новими лабораторіями, відзначивши їхню важливу роль у поєднанні теоретичних знань із практичними навичками.

Ректор наголосив, що створення таких сучасних освітньо-наукових просторів відкриває нові можливості для розвитку інновацій, міждисциплінарних досліджень та співпраці з бізнесом. За його словами, саме такі ініціативи формують конкурентоспроможних фахівців, здатних відповісти викликам сучасного ринку праці та робити вагомий внесок у розвиток економіки України.

Лабораторію дослідження використання сонячної енергії, створену за підтримки Промавтоматика Вінниця, презентував її директор Михайло Ганчук. Особливістю лабораторії є її унікальне обладнання, яке було повністю спроектоване та виготовлене фахівцями підприємства, що підкреслює високий рівень локальних інженерних рішень і практичної експертизи.

Технічні можливості лабораторії дозволяють проводити комплексні дослідження стану сонячних панелей, аналізувати ефективність їх роботи залежно від кута нахилу, орієнтації, сезонних змін і погодних умов. Під час заходу присутнім продемонстрували роботу обладнання в реальному часі, що дало змогу наочно оцінити потенціал лабораторії для навчання та наукових досліджень. Важливо, що така лабораторія не лише сприяє підготовці фахівців у сфері відновлюваної енергетики, а й відкриває можливості для впровадження енергоефективних

рішень у регіоні. Вона може стати платформою для створення інноваційних проєктів, розвитку стартапів та пошуку практичних рішень у сфері сталого розвитку й енергетичної незалежності України.

Лабораторію аналого-цифрових систем презентував доцент кафедри обчислювальної техніки Леонід Крупельницький. Лабораторія призначена для вимірювання і обробки сигналів зі структурною та ваговою надлишковістю для потреб телерадіомовлення. У лабораторії біомедичної оптики та фотоніки професор кафедри біомедичної інженерії та оптико-електронних систем Сергій Павлов зазначив, що значна частина обладнання була розроблена безпосередньо науковцями університету або придбана за рахунок грантової підтримки Національного фонду досліджень України. Це свідчить про високий рівень наукової самостійності та інноваційного потенціалу колективу.

Діяльність лабораторії спрямована на впровадження сучасних оптичних і фотонних технологій у медицину. Зокрема, її розробки сприяють підвищенню ефективності діагностики, лікування та реабілітації пацієнтів із політравмами, що є особливо актуальним в умовах сьогодення.

Доцент кафедри програмного забезпечення Наталя Бабюк зазначила, що лабораторія віртуальної та доповненої реальності створена за підтримки Вінницької міської ради та сприяє практичній підготовці студентів у сфері ІТ, дизайну, інженерії та цифрового мистецтва. Цей навчально-дослідницький центр став певною екосистемою для поєднання навчання і практики, досліджень та інновацій. Наявне обладнання дає можливість навчати здобувачів 3D-моделюванню та цифровому дизайну, розробляти додатки для віртуальної та доповненої реальності, реалізовувати міждисциплінарні освітні проєкти.

Ще однією родзинкою заходу стало відвідування Наукового парку «Вінницька Політехніка», створеного за підтримки Вінницької міської ради. Доцент кафедри біомедичної інженерії та оптико-електронних систем Олександр Карась розповів, що робота парку полягає в підтримці стартапів і інноваційних підприємств, налагодженні співпраці між університетом, бізнесом та промисловістю, наданні сучасної інфраструктури для реалізації проєктів, а також підготовці студентів і молодих вчених до практичної інноваційної діяльності. Особлива увага приділяється перетворенню результатів наукових досліджень на конкурентоспроможні продукти та послуги.

Нові лабораторії обладнані сучасним устаткуванням і дозволять значно розширити можливості університету у проведенні наукових досліджень, реалізації спільних проєктів з бізнесом та підготовці висококваліфікованих фахівців для розвитку економіки України.

Контакти: <https://vntu.edu.ua/>, psv@vntu.edu.ua, +38 (097) 239-4306

Інтерв'ю підготовлено Михальченковою О., УкрІНТЕІ

КОЛИ ДЕРЖАВА СТАЄ БРЕНДОМ: ЯК УКРАЇНСЬКИЙ GOVTECH ЗАДАЄ НОВІ СТАНДАРТИ КОМУНІКАЦІЙ

За останні роки Україна змогла сформувати потужний бренд технологічної держави – у тому ж ряду, де сьогодні стоять Естонія чи Сінгапур. Це стало можливим не лише завдяки швидкому розвитку цифрових сервісів, а й завдяки тому, як країна комунікує свої govtech-проекти та лідерство у сфері інновацій.

Як Україні вдалося вибудувати таку репутацію – і що стоїть за ефектом «технологічної держави», який сьогодні визнає весь світ – в колонці Вірослави Новосильної, CEO та засновниці, та Валерії Крутських, молодшої партнерки й PR-директорки міжнародної агенції **SLOVA Tech PR**. Матеріал підготовлено на основі закумульованого досвіду команди у комунікаційному супроводі проектів GGTC Kyiv та Дія.Освіта, ініційованих Міністерством цифрової трансформації України.

Український govtech продемонстрував як офіційні сервіси можуть діяти за логікою технологічних компаній. А урядові комунікації – бути сильними, гнучкими й креативними, якщо за ними стоїть стратегія, лідерство і команда.

Консервативний держсектор може виглядати як сучасний стартап

Ще буквально десять років тому державні комунікації асоціювалися з брифінгами з шаблонними релізами. Але Україна фактично зруйнувала цей формат. Візьмемо до прикладу Міністерство цифрової трансформації України – сьогодні їхні проекти нагадують стартапи із Кремнієвої долини: з продуманим UX, сильною айдентикою, креативними кампаніями, культурою відкритості та головне – емпатією в комунікації. Команда створює державні сервіси, якими хочеться користуватися: так, суперапп Дія став не просто застосунком, а сучасним способом взаємодії держави й громадянина.

Подібну трансформацію проходили й інші держави. Наприклад, Сінгапур свого часу зробив ставку на принцип «government as a platform», створивши GovTech Singapore, яка запустила сервіси за логікою стартапів – швидко, експериментально, з тестуванням на реальних користувачах. Естонія – з її X-Road, відкритими стандартами та публічними API – першою показала, як державна технічна екосистема може працювати як інноваційний приватний продукт.

Тепер Україна фактично увійшла до цієї «вищої ліги», і не в останню чергу завдяки власному стилю комунікацій. Мова бренду Мінцифри – проста, людяна, без офіціозу. Дизайн – упізнаваний і гнучкий, з єдиною візуальною системою для всіх проектів: від Дія.City до Дія.Освіта. Завдяки цьому govtech в Україні має вигляд, який викликає довіру.

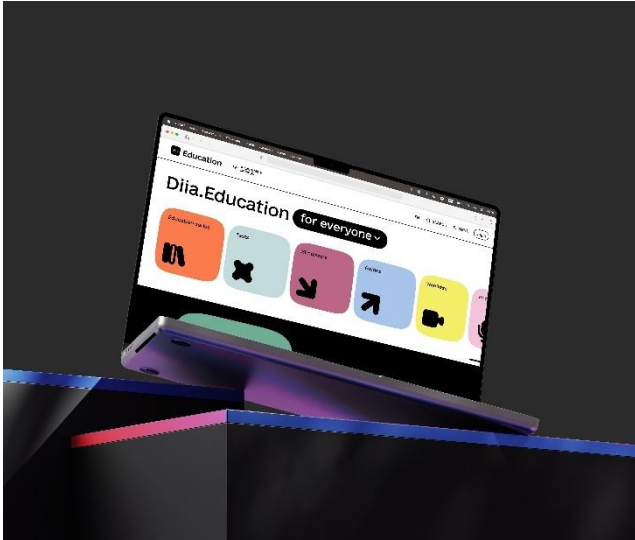
Таку трансформацію помітили й за кордоном. Про Дію писали Financial Times, **The Economist** та **BBC**, розглядаючи застосунок як маркер змін у способі взаємодії держави й громадян. А у 2024 році Дія увійшла до списку найкращих винаходів 2024 року, за версією журналу **TIME**.

Вірослава Новосильна та
Валерія Крутських

Сильне лідерство як ядро комунікацій

За будь-якою сильною комунікаційною стратегією стоїть не лише команда, а й лідери, які не бояться бути публічними. Український досвід показує: особистий бренд може підсилити бренд держави не менше, ніж логотип чи кампанія.

Михайло Федоров, экс-перший віцепрем'єр-міністр України – Міністр цифрової трансформації й нині Міністр оборони України, став одним із перших українських урядовців, які вибудували власну комунікацію у стилі tech-CEO – відкрито, системно, з акцентом на користувача, а не чиновника. Його пости в соцмережах читають як оновлення від стартапу. Ефект довіри створився через банальну людську присутність: коли міністр реагує в соціальних каналах швидше за приватні бренди, або ділиться закуліссям запусків, як це було з рішенням єВорог.

Подібний стиль лідерства – глобальний тренд у govtech. Естонська експрезидентка

Керсті Кальюлайд, наприклад, стала міжнародним голосом цифрової естонської держави – говорила про інновації просто, прямолінійно й без страху визнавати помилки. А в Сінгапурі глава GovTech агенції Kok Ping Soon активно використовував публічні комунікації для пояснення складних технологічних рішень і залучення партнерів так само, як це роблять CEO технологічних корпорацій. Приклад Валерії Іонан демонструє роль персонального бренду лідерів держсектору у вибудові партнерств зі світовими технологічними лідерами. Як радниця Міністра оборони України й Міністерства цифрової трансформації України, вона системно формувала підхід до публічності, розвитку освітніх проєктів та підтримки бізнесу, й співпраці з міжнародними партнерами.

Українські лідери – частина світової тенденції, де публічність стала ключовим інструментом управління довірою.

Від державної платформи до креативного бренду

Коли державна ініціатива починає сприйматися як бренд – це вже ознака культурного зсуву. Кейс Дія.Освіта – саме такий випадок. Замість сухих курсів і формальних тестів – освітні серіали, інтерактивні симулятори, байти та інтеграція ШІ-менторки та провідника. Платформа не нагадує класичний держресурс – радше Netflix для апскілінгу, рескілінгу та корисних знань у “цифрі”.

Ідея з'явилась у 2020-му, коли Мінцифри запустило напрям із розвитку цифрових навичок. Тоді ще мало хто вірив, що державна платформа може змагатися з приватними освітніми гігантами. Але зараз – понад 3 млн користувачів і стабільний рівень завершення курсів понад 70%. Це результат не лише контенту, а й мови, якою говорять з користувачами.

Команда проєкту свідомо відійшла від канцеляризмів. Tone of voice бренду відповідає загальній тональності екосистеми Дія – а це яскраві візуали, сучасна айдентика, неочікувані селебритіз та легкий гумор у комунікаціях – і демонструє, що державний продукт може бути креативним і конкурентним.

Світ це помітив – проєкт уже згадували на глобальній платформі **Apolitical**. А у 2024 Дія.Освіта отримала бронзу на Effie Awards. Це одна з найпрестижніших маркетингових премій, яка щорічно відзначає найефективніші комунікаційні кампанії, що змінюють суспільство на краще. І зовсім “свіже” – проєкт Дія.Освіта здобув золоту нагороду на

міжнародній премії QS Reimagine Education Awards 2025, що свідчить про міжнародне визнання українського EdTech.

Публічність, безпека та антикризи

Коли комунікації стають відкритішими, ризики зростають. Держава, яка говорить напрому з громадянами, неминуче опиняється у фокусі – і будь-яка помилка може миттєво перетворитися на заголовок.

У держсекторі межа публічності – особливо тонка. Інформаційні атаки, фейки, спроби дискредитувати державні платформи – усе це частина реальності. І тому стратегія «тиші» тут не слабкість, а усвідомлена частина комунікаційної політики. Варто обирати короткі чіткі повідомлення замість емоційних коментарів – часто виваженість та системність мають більшу вагу, ніж швидкість реакції.

Для публічної державної комунікації важливо мати не лише меседжі, а й архітектуру антикризових сценаріїв. Їх варто будувати за логікою технологічних компаній – з «планом Б» на випадок будь-якої ситуації.

Як державним проектам комунікувати з міжнародними медіа

За чотири роки глобальний медіаландшафт змінився – разом із самим поняттям міжнародних комунікацій. Класичний PR відійшов у тінь. Все частіше комунікації стають більш кулуарними, менш публічними – довіра важливіша за гучний заголовок. Формат off the record став звичним і шанованим: ніхто не хоче бути джерелом витоку, коли мова про державу чи оборону.

Тут відповідальність працює в обидва боки. Комунікуючи від імені держави, ти усвідомлюєш вагу кожного слова. Але й міжнародні редакції стали уважнішими – вони теж несуть репутаційний тягар за свої публікації. Один некоректний заголовок може коштувати довіри, яку будували роками або спровокувати ситуацію, в якій ворог може використати інформацію проти нас.

Менше – не завжди гірше. Іноді коректна стратегія – не прагнути потрапити в усі статті, а обрати одного журналіста, з ким можна транслювати свої повідомлення точно і зважено. Сьогодні недостатньо просто отримати інтерес міжнародних медіа – важливо розуміти, хто саме стоїть за виданням, які в нього власники, редакційна політика та впливи. Від цього залежить наратив, який у результаті буде формуватися довкола країни чи конкретного проекту.

Якщо ми бачимо навіть опосередкований ризик зовнішнього впливу на редакцію – краще відмовитися від такої можливості, якою б великою не була аудиторія. Для України в умовах війни геополітична пильність – це не пересторога, а стратегічна потреба, яка захищає не лише репутацію, а й наш інформаційний суверенітет.

Втім, найбільші ризики – не зовні, а всередині. Антикризові гайдлайни – новий маст-хев комунікаційників. Їх поширюють між усіма стейкхолдерами комунікації – від підрядників до партнерів та їх партнерів. Головне правило просте: якщо щось може потрапити у публічний простір – треба бути готовими, що воно туди потрапить. Треба мати чітко прописані інструкції щодо внутрішніх комунікацій, призначити відповідальних в команді, прописати таймінг, відведений на вирішення кризи. Також, за потреби, мати своїх амбасадорів та адвокатів бренду, які зможуть підтримати у зовнішній комунікації.

І ще одна реальність, яку добре відчують усі, хто працює з міжнародними медіа, – часові зсуви. Українська команда живе в режимі «оперативного реагування», тоді як іноземні редакції працюють за іншою логікою: погодження, перевірки, календарні графіки виходів, редакційна пауза. Звідси й відчуття, що ми існуємо у різних часових вимірах.

Чек-ліст: як не згоріти в комунікаціях держсектору

Враховуючи специфіку нашої агенції, ми сформували короткий чек-лист зі специфікою комунікацій урядових структур зі своєю аудиторією:

Знати, коли говорити, а коли мовчати

Давати даним звучати – факти важливіші за заяви

План Б: резервний план комунікації на кожен антикризовий сценарій

Говорити мовою користувача, а не постанови

Інвестувати в tone of voice і візуальний стиль

Показувати команду, а не лише обличчя лідера

Ніколи не забувати, що у фокусі – люди, не система.

Український GovTech перетворився на лабораторію нової публічності, а проєкти показали зміну культурного коду, коли держава стає lovemark-брендом із чіткими цінностями та впізнаваним голосом.

Україна задала новий стандарт відкритості – і зробила це у найскладніший історичний момент. Під час війни, інформаційного тиску й глобальної уваги ми змогли не замкнутися, а навпаки – показати, що прозорість і гнучкість можуть бути основою сили. І, можливо, саме в цьому – головний урок для світу: цифрова держава починається не лише з технологій, а й з людей, які вірять, що вона може бути іншою.

Фото: скріншот

Докладніше: <https://digitalstate.gov.ua/uk/news/govtech/koly-derzava-staye-brendom-iak-ukrayinsky-govtech-zadaye-novi-standarty-komunikatsiy>

MADE IN UKRAINE: УКРАЇНЦІ, ЩО ПІДКОРИЛИ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ СВІТ

Коли говорять про українське ІТ, найчастіше згадують аутсорсинг, а саме тисячі розробників, що пишуть код для американських і європейських компаній. Це правда, але не вся. Паралельно з аутсорсом в Україні виростало інше: власні продукти, власні бренди, власні засновники з власними іменами. Частина з них сьогодні відома у світі більше, ніж у себе вдома. Їх не плутають із кремнієво-долинними гігантами лише тому, що про походження зазвичай не запитують. А дарма.

Ця стаття – перша з розповіді про конкретних людей. Вона є частиною спецпроєкту “Визнані у світі” – про те, як вітчизняний бізнес виходить на світові ринки. Про тих, хто в різний час, з різними ідеями та з різним ступенем ризику вирішив будувати продукт, а не просто виконувати замовлення. І про те, що з цього вийшло.

Олексій Шевченко, Максим Литвин, Дмитро Лідер – Grammarly

**АІ-редактор англійської мови,
яким щодня користуються десятки мільйонів
людей у 202 країнах**

Все почалося ще в студентські роки, в Міжнародному християнському університеті в Києві – ЗВО, де викладання велося виключно англійською. Саме тут наприкінці 1990-х познайомилися Олексій Шевченко та Максим Литвин. Студенти бачили, як

*Максим Литвин, Дмитро Лідер,
Олексій Шевченко / MC Today*

однокурсники здавали на перевірку чужі роботи, і мали ідею: зробити програму для автоматичного виявлення плагіату. Третім у команді став Дмитро Лідер, програміст за освітою, випускник Національного авіаційного університету.

Grammarly / MoneyControl / Shutterstock

Перший продукт – MyDropBox – до 2007 року використовували близько 800 університетів і майже 2 мільйони студентів по всьому світу. Потім його придбала американська освітня платформа Blackboard. Умова угоди містила обмеження: два роки засновники не мали права відкривати схожий бізнес. Вони переcheкали – і у 2009 році заснували Grammarly.

Перші версії орієнтувалися на студентів і перевіряли тексти не в режимі реального часу: користувач завантажував главу книги та чекав 30 хвилин. Але вже у 2009–2010 роках команда помітила, що серед їхніх клієнтів були адвокатські контори, банки, редакції газет. Не студенти. Бізнес змінив курс.

“Коли подивилися на email-адреси клієнтів, побачили там адвокатські компанії, банки, блоги, газети – не студенти, а професіонали”. – Максим Литвин, співзасновник Grammarly, в інтерв’ю 2012 року.

З 2015 року Grammarly перейшов на freemium-модель: базові функції безплатно, преміум можна було придбати за підпискою від \$12 на місяць. Це спровокувало вибухове зростання. Якщо у 2015-му щоденна аудиторія становила 1 мільйон людей, то пізніше вона перевищила 30 мільйонів. Сьогодні продуктами компанії користуються понад 50 000 бізнес-команд, а сам сервіс вбудований у 500 000 застосунків і вебсайтів – від Gmail до Microsoft Word.

Після раунду фінансування у \$200 млн у 2021 році капіталізація компанії досягла \$13 млрд, а Шевченко і Литвин увійшли до списку долларових мільярдерів Forbes. Їхній досвід носіїв мови виявився не слабкістю, а конкурентною перевагою: вони розуміли помилки, яких носії просто не помічають.

“Ця проблема набагато ширша, ніж помилки. Це проблема ясності, ефективності спілкування. Наскільки ми знаємо, цю проблему вирішуємо тільки ми”. – Олексій Шевченко, співзасновник Grammarly, в інтерв’ю AIN.ua.

Штаб-квартира перебралася до Сан-Франциско, але київський офіс залишається одним із ключових центрів розробки – понад 200 людей. Після початку повномасштабного вторгнення компанія припинила всі операції в росії та Білорусі. Восени 2025 року материнська компанія Grammarly змінила корпоративну назву на Superhuman, об’єднавши під нею кілька придбаних продуктів. Сам застосунок Grammarly при цьому зберіг свою назву і продовжує роботу.

Олександр Конотопський – Ajax Systems

Найбільший виробник охоронних систем в Європі. Продається у 187 країнах. Виробництво у Києві

Олександр Конотопський відкрив свій перший бізнес у 21 рік. Ним став онлайн-магазин охоронного обладнання. Торгував китайською технікою. Поки одного дня не розібрав несправну китайську сирену і не виявив конструктивний дефект: транзистор розраховано на вдвічі менший струм, ніж потрібно. Проблема, над якою билася китайська фабрика з 400 робітниками, його однокурсник з КПІ розв’язав за 15 хвилин.

“Китайська фабрика з 400 співробітниками не могла вирішити проблему, з якою я боровся рік. Але мій однокурсник зрозумів її за 15 хвилин. Тоді я зрозумів: якщо звичайний випускник українського технічного університету може перевершити глобального виробника, варто спробувати”. – Олександр Конотопський, засновник Ajax Systems.

У 2011 році Конотопський заснував Ajax Systems із наміром зробити охоронну систему нового рівня. Першу версію продукту, яка була простіша та надійніша за китайські аналоги – він продавав на українському ринку. Але на міжнародній виставці нікого вона не зацікавила. Стало зрозуміло: імпортозамінний продукт – не вихід. Потрібна інновація.

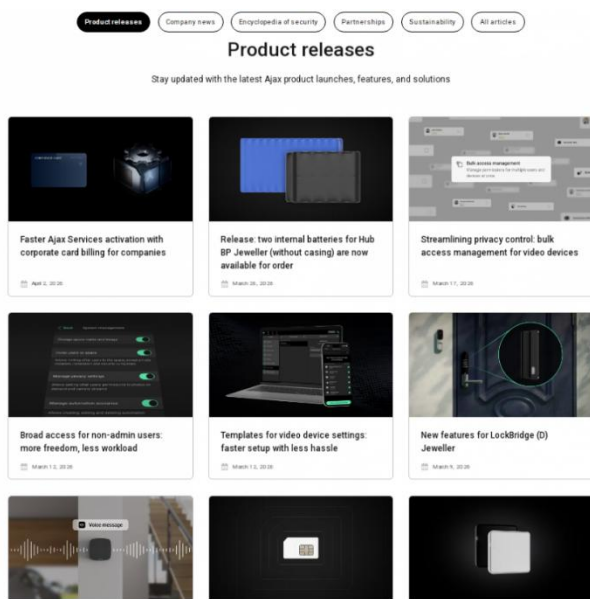

Олександр Конотопський / AJAX Systems

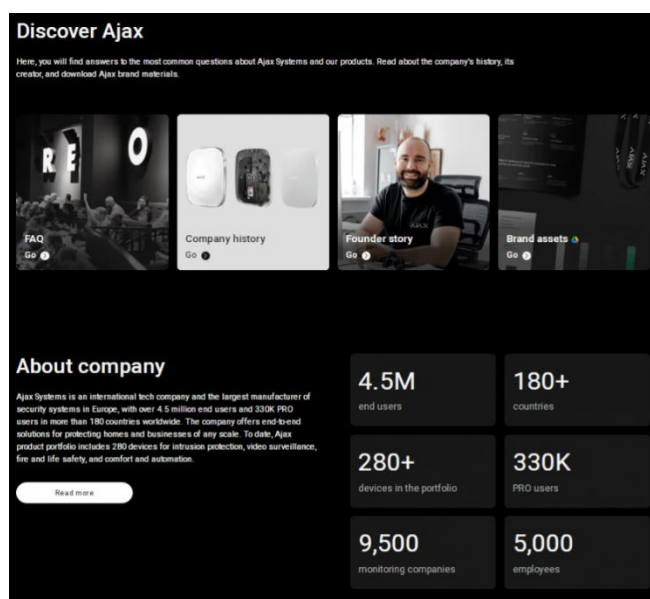
Команда вирішила проєктувати систему з нуля: власний радіопротокол Jeweller із дальністю 2 км і часом реакції 0,15 секунди, власна хмарна інфраструктура, власний мобільний застосунок, власне виробництво в Києві. Це зайняло ще три роки. Зате результат перевершив усі очікування.

Перший раз Ajax вийшов на виставку в США. Люди одразу підходили до стенда з питанням: “Звідки ви? З Німеччини?” Конотопський відповідав: “Ні, з України. Це зростаюча зірка. Ви ще про неї почуєте”.

Сьогодні Ajax Systems – найбільший виробник охоронних систем в Європі. Продукція продається у понад 180 країнах, компанія нараховує понад 5000 співробітників. У 2022 році, вже після початку повномасштабного вторгнення, виторг зріс на 35%, а виробничі потужності подвоїлися. Паралельно команда

Частина продукції AJAX

Caім AJAX Systems / AJAX

розробила безкоштовний застосунок сповіщення про повітряні тривоги – більше ніж 20 мільйонів завантажень. 4 заводи компанії працюють в Україні, Туреччині та В’єтнамі.

“Ідея – це ніщо, виконання – це все. Не витрачайте забагато часу на пітчі інвесторам та конференції. Більше часу проводьте з клієнтами та командою”. – Олександр Конотопський, з інтерв’ю EU-Startups.

Ajax фінансував венчурний фонд SMRK, створений у партнерстві з MacPaw. Завдяки цьому фонду стало можливим, зокрема, народження Esper Bionics. Українська технологічна екосистема живиться сама собою.

Роман Могильний, Олесь Петрів, Дмитро Швець та команда – Reface

№1 в американському App Store. 100+ мільйонів завантажень.

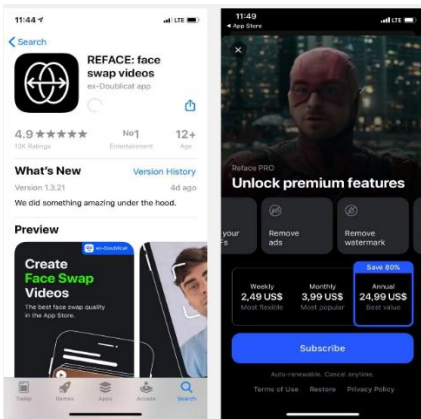
Ілон Маск написав про них у X (Twitter)

Reface – рідкісний приклад того, як продукт із Києва підкорив найконкурентніший ринок світу без масової реклами, суто завдяки вірусному поширенню. Компанія виросла з ML-стартапу Neocortex, заснованого 2011 року випускниками Києво-Могилянської академії Романом Могильним, Олесем Петрівим і Ярославом Бойком. Пізніше команду поповнили Дмитро Швець, Іван Альцибєєв, Денис Дмитренко та Кирило Сигида – у Reface сім співзасновників.

Ідея продукту була проста до геніальності: технологія глибинних підробок (deepfake) на основі

Ярослав Бойко, Роман Могильний,
Денис Дмитренко / Forbes.ua

Застосунок ReFace / The Village Україна

генеративно-змагальних нейромереж (GAN) дозволяє замінити обличчя у відео чи гіфці одним селфі. Реалістично. Швидко. Смішно. Щось таке, чим одразу хочеться поділитися.

У серпні 2020 року застосунок несподівано для всіх опинився на першому місці в розділі Entertainment американського App Store, при цьому обігнавши TikTok, Netflix, Hulu і Disney одночасно. Серед перших, хто поширив свій Reface-ролик у соцмережах, були Ілон Маск, Джастін Бібер, Майлі Сайрус, Брітні Спірс. Ніхто з них не отримував за це грошей.

“Погодьтесь, круто бачити український стартап у топі на найбільш конкурентному ринку світу. Наскільки нам відомо, ніколи раніше стартап з України не був №1 в США”. – Роман Могильний, співзасновник Reface.

Кількість завантажень перевищила 100 мільйонів. Компанія залучила \$5,5 млн від одного з найпрестижніших венчурних фондів світу – Andreessen Horowitz (a16z). На ранній стадії у стартап також інвестував підприємець Сергій Токарев.

Reface продовжував розвиватися і під час війни. У 2023 році Дмитро Швець покинув посаду CEO, передавши управління Івану Альцибєєву та Антону Воловику. Перед відходом він написав: “Попри COVID і повномасштабну війну, Reface перетворилася з вірусної програми для зміни облич на прибуткову мультипродуктову компанію зі 187 співробітниками”.

“Reface – це не тільки про “ха-ха”. Це можливість людей самореалізуватися”. – Дмитро Швець, колишній CEO Reface.

Нині компанія будує екосистему ШІ-інструментів для контент-мейкерів і рухається в напрямку нового типу соціальної мережі на базі генеративного ШІ. Їх офіс розташований у Києві.

11:11 дп - 6 бер. 2019

8 тис. 87 тис. 588 тис. 1

Твіт Ілона Маска / X

Дмитро Газда, Анна Белєванцева, Ігор Ільченко – Esper Bionics

Розумний протез руки з Києва – на обкладинці TIME. І на руках українських ветеранів

Дмитро Газда за освітою лікар-дерматолог, випускник Медичного університету імені Богомольця. До того як зайнятися протезами, він заснував кілька бізнесів: меблевий бренд, бренд домашнього декору, виробника крісел-мішків. Але в якийсь момент зрозумів, що хоче займатися тим, що змінює людські можливості в буквальному сенсі.

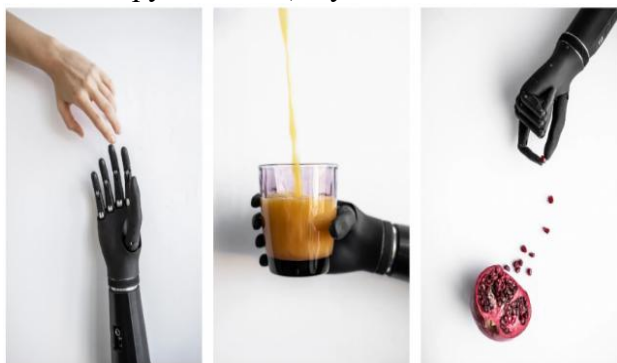
Ідею Газди розділили економістка Анна Белєванцева та інженер-програміст Ігор Ільченко. У 2017–2019 роках вони вивчали ринок протезування, брали інтерв'ю у протезистів в Україні та США. Перший прототип Esper Hand зробили у 2019-му. Це була величезна незграбна конструкція з 3D-надрукованими деталями та китайськими компонентами. Але вона рухалася. Це було важливо, щоб показати партнерам та інвесторам, у якому напрямку

Дмитро Газда та Анна Белєванцева / Dou.ua

рухається команда.

Сучасна версія Esper Hand – протез із 288 компонентів, керований електроміографічними сенсорами. Сенсори зчитують імпульси м'язів і передають команди руці. Головною інновацією є система самонавчання: хмарний алгоритм аналізує, в яких ситуаціях користувач обирає той чи інший хват, і починає пропонувати його автоматично. Протез адаптується до людини, а не навпаки. Esper Hand отримав схвалення FDA і може продаватися в США через страхові компанії.

Можливості Esper Hand / Kyiv Independent

“Найважливішою технологією, розробленою в найближчі 30 років, буде електроніка всередині людського тіла”, – Дмитро Газда, CEO та співзасновник Esper Bionics, журнал TIME, 2022 рік.

У 2022 році Esper Hand потрапив на обкладинку TIME як один із 200 найкращих винаходів року у категорії “Доступність”. Того ж місяця росія розпочала повномасштабне вторгнення. Компанія, яка планувала зосередитися на американському ринку, раптово опинилась в іншій реальності.

Esper Bionics запустила програму Esper for Ukraine, тому протези передаються ветеранам безплатно коштом донорів. R&D, виробництво і сервісне обслуговування – все розташовано в Києві. Якщо в американського постачальника ремонт займає два місяці, то в Esper – три-чотири дні. У травні 2024 року виробництво відвідав державний секретар США Ентоні Блінкен.

“Ми не розраховували, що Україна стане ринком. Але розуміли – вся бізнес-активність буде в США та ЄС. Потім сталося те, що сталося”. – Дмитро Газда, з інтерв'ю Vector, 2024 рік.

У 2024 році компанія залучила \$5 млн нового раунду та оголосила про розробку Esper Hand 2 – з покращеним захистом від вологи та здатністю утримувати 16 кг одним пальцем. Компанія має офіси у Києві, Нью-Йорку та Берліні. Але серце виробництва досі тут, в Україні.

Журнал TIME за 2012 рік / Forbes.ua

Замість висновку: що між ними спільного

Чотири компанії, чотири абсолютно різні продукти: граматичний редактор, охоронна система, застосунок для розваг і протез руки. Але якщо подивитися на людей за ними, можна побачити кілька спільних рис.

По-перше, всі вони починали з реального досвіду незручності або проблеми: не з ринкового аналізу. Шевченко бачив плагіат в університеті. Конотопський розібрав несправну сирену. Засновники Reface хотіли зробити те, чого хотіли б самі. Газда вирішував задачу, яку вважав важливішою за будь-який інший бізнес.

По-друге, жоден із них не чекав ідеальних умов. Grammarly виростав у Києві в нульових, Ажах розбудовував виробництво без будь-якого досвіду в електроніці, Reface з'явився під час пандемії, Esper Bionics не зупинився під час вторгнення.

По-третє, всі вони залишили виробництво, R&D або принаймні значну частину команди в Україні. Не тому, що не могли перебратися. А тому, що це був усвідомлений вибір.

Фото: скріншот

Докладніше: <https://itc.ua/ua/articles/made-in-ukraine-ukrayintsi-shho-pidkoryly-tehnologichnyj-svit/>

€50+ МІЛЬЯРДІВ ПОДАТКІВ ТА 800 000 РОБОЧИХ МІСЦЬ: ЯК УКРАЇНСЬКИЙ ІТ-СЕКТОР ФОРМУЄ ЕКОНОМІКУ

Попри складні умови повномасштабної війни, український технологічний сектор залишається одним із найважливіших драйверів національної економіки. Нове дослідження «Код економіки», створене Асоціацією IT Ukraine разом із DataDriven «Дослідження & консалтинг» за підтримки Міністерства цифрової трансформації, розкриває масштаб впливу ІТ-галузі: від мільярдних податкових надходжень до створення сотень тисяч робочих місць у суміжних секторах.

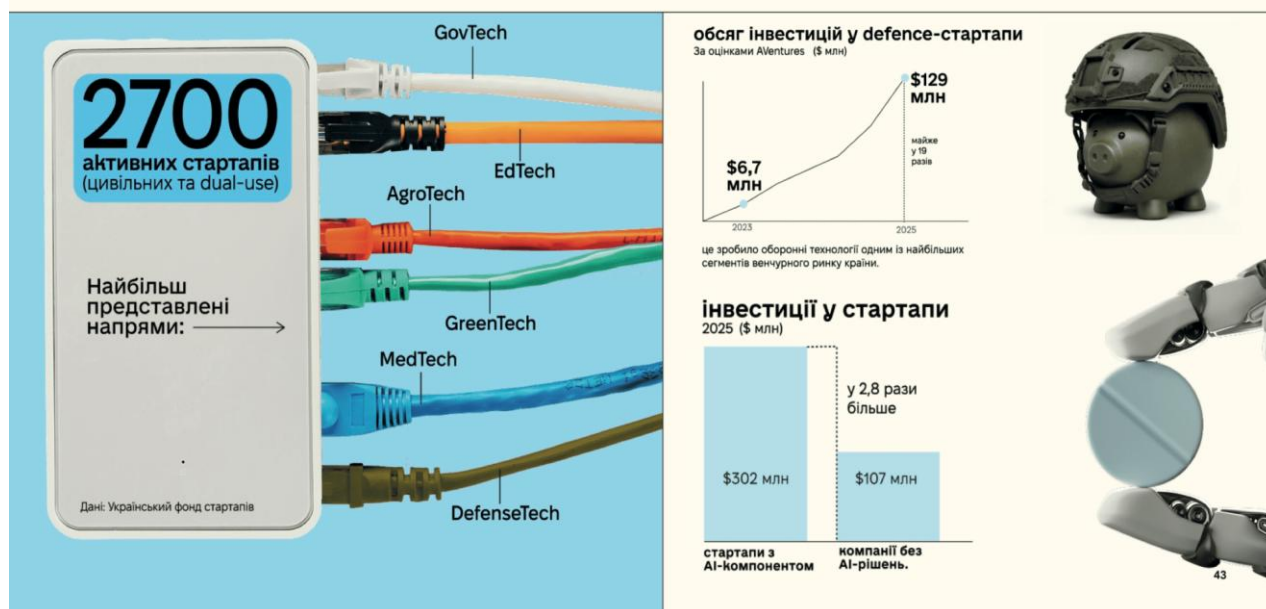
Мільярди для оборони та рекордний експорт

Загальний обсяг українського ІТ-ринку досяг позначки у \$7,85 мільярда. Технологічний сектор забезпечує майже половину всього експорту послуг країни – 41,6%. За підсумками 2025 року ІТ-галузь сформувала 3,2% ВВП та сплатила 50,5 мільярда гривень податків, які прямо інвестуються в обороноздатність України.

Ключові показники 2025 року:

- 305 000 ІТ-фахівців працюють у галузі
- 2 243 активні ІТ-компанії
- 41,6% експорту послуг забезпечує технологічний сектор
- \$7,85 млрд – загальний обсяг ІТ-ринку

стартап-екосистема

Джерело: дослідження «Код економіки» Асоціації IT Ukraine

Мультиплікативний ефект: як один айтівець створює робочі місця для інших

Найважливіше відкриття дослідження – це демонстрація того, як технології працюють на всю економіку. ІТ має безпрецедентний мультиплікативний ефект: кожна гривня, створена в ІТ-секторі, генерує ще 1,09 гривні в суміжних галузях економіки. Один ІТ-спеціаліст

фактично забезпечує 2,29 робочого місця у фінансах, логістиці, освіті чи державному управлінні.

Разом із суміжними сферами ІТ-галузь підтримує понад 800 000 робочих місць по всій Україні – це кожне десяте робоче місце в країні.

Цифровий імунітет до криз

Дослідження доводить: цифровізація дає бізнесу реальний імунітет до криз. За останні п'ять років високотехнологічні сектори економіки зросли на 19,9%, тоді як низькотехнологічні – лише на 4,7%. Це чітко показує, що технологічно адаптивні компанії значно краще долають будь-які виклики, включно з повномасштабною війною.

Джерело: дослідження «Код економіки» Асоціації ІТ Україне

Глобальні партнери українського ІТ

Близько 80% усіх експортних надходжень ІТ-сектору забезпечують 10 країн-партнерів. Безперечним лідером є США з майже \$2,4 млрд, за якими йдуть Мальта, Сполучене Королівство, Кіпр, Ізраїль, Швейцарія, Німеччина, Естонія, Польща та ОАЕ.

Від сервісів до продуктів

Структура українського ІТ-ринку активно змінюється на користь технологічної незалежності: сьогодні вже 39% становлять продуктові компанії, 46% – сервісні, 12% – гібридні моделі, та 3% – аутстафінг. Це відображає стратегічний курс на створення власних технологічних продуктів замість виключно сервісної моделі.

В Україні також налічується 2 700 цивільних та dual-use стартапів, серед яких найпоширенішими є DefenseTech, EdTech, MedTech, GreenTech, AgroTech та GovTech.

Ознайомитися із дослідженням можна за **посиланням**.

Дослідження реалізоване Асоціацією ІТ Україне разом із DataDriven «Дослідження & консалтинг» за підтримки Міністерства цифрової трансформації України та у партнерстві з UKRSIBBANK BNP Paribas Group, Kyivstar.Tech, MODUS X.

Докладніше: <https://digitalstate.gov.ua/uk/news/it-outsourcing/uah50-miliardiv-podatviv-ta-800-000-robochikh-mists-ukrayinskyi-it-sektor-formuye-ekonomiku>

У НОРВЕГІЇ СТВОРИЛИ GARDAR – ФОНД НА €80 МЛН ДЛЯ ІНВЕСТИЦІЙ В УКРАЇНСЬКІ ОБОРОННІ СТАРТАПИ

У Норвегії запустили новий фонд обсягом €80 млн для інвестицій в українські оборонні технології – Gardar. Фонд працюватиме на платформі венчурної компанії Sandwater та фінансуватиме українські Defense Tech стартапи від стадії seed до Series B.

Про це повідомляє Sandwater.

Новий фонд спрямований на підтримку українських оборонних технологій, які вже використовують на фронті. Ініціатори проєкту вважають, що інновації, створені в Україні під час війни, матимуть значний вплив на майбутню архітектуру безпеки Європи.

Що відомо про Gardar

Gardar створили за підтримки норвезької венчурної компанії Sandwater, інвестиційної компанії Ferd s волонтерської організації Munkene, яка підтримує Україну.

Фонд інвестуватиме в українські компанії, що розробляють оборонні технології, на різних етапах розвитку – від ранніх стартапів до компаній стадії Series B.

За словами керівного партнера Gardar Ерленда Престгарда, фонд покликаний не лише підтримати українську інноваційну екосистему, а й зробити внесок у зміцнення безпеки Європи.

«Засновники та стартапи в Україні демонструють винахідливість, наполегливість, інноваційність і цілісність, які надихнули нас і наших інвесторів створити цей фонд», – зазначив він.

Деталі щодо фонду:

- обсяг становить €80 млн;
- інвесторами виступили переважно норвезькі сімейні офіси;
- фонд працюватиме на венчурній платформі Sandwater;
- інвестиції отримуватимуть українські Defense Tech компанії від стадії seed до Series B.

Співпраця України та Норвегії

У квітні 2026 року Україна та Норвегія оголосили про запуск спільного виробництва безпілотників. Йдеться про виготовлення кількох тисяч дронів mid-strike, які передадуть Силам оборони України.

У травні Норвегія виділила Україні приблизно \$300 млн (2,8 млрд норвезьких крон) через механізм PURL. За словами прем'єр-міністра Норвегії Йонаса Гар Стюра, новий внесок має допомогти швидше забезпечити Україну необхідним військовим обладнанням.

Фото: скріншот

Докладніше: <https://ain.ua/2026/06/08/u-norvegiyi-stvorili-fond-na-eur80-mln-dlia-investicii-v-ukrayinski-oboronni-startapi/>

17-РІЧНИЙ ФРАНКІВЕЦЬ СТВОРИВ УСТАНОВКУ, ЯКА ПЕРЕТВОРЮЄ ПЛЯШКИ НА МАТЕРІАЛ ДЛЯ 3D-ДРУКУ

Сімнадцятирічний Максим Кушак став переможцем конкурсу «Винахідник року» завдяки розробці, яка поєднує 3D-друк із повторним використанням пластику. Створений ним пристрій дає змогу самостійно виготовляти філамент для принтера й використовувати його для друку побутових речей і тестових моделей.

Від захоплення 3D-друком до власної розробки

Власний 3D-принтер Максим Кушак придбав близько року тому. Франківець почав займатися моделюванням і невдовзі зрозумів, що для регулярного друку потрібно постійно купувати витратні матеріали. Тоді він вирішив самостійно виготовляти необхідну пластикову нитку зі звичайних ПЕТ-пляшок.

Максим узявся до реалізації задуму одразу після появи ідеї. Він придбав необхідні деталі, продумав конструкцію майбутнього пристрою та самостійно зібрав установку. Увесь процес розроблення та складання обладнання тривав близько місяця.

«Ідею виношував недовго – одразу почав створювати пристрій. Придбав усі компоненти, а процес розроблення та складання установки тривав приблизно місяць», – розповів Максим Кушак.

Установка складається з кількох основних частин: нагрівального елемента, системи охолодження, електронного блока та двигуна, який протягує пластик через конструкцію. Кожен із компонентів виконує окрему функцію під час виготовлення філаменту.

Як пляшка перетворюється на нитку для принтера

Перед переробленням пластикову пляшку очищають і розрізають на довгу тонку стрічку. Після цього її заправляють у створений Максимом пристрій. Стрічка проходить через нагрівальний елемент, де під дією високої температури змінює форму.

Розігрітий пластик перетворюється на тонку трубку, придатну для використання у 3D-принтері. Готовий матеріал поступово намотується на котушку. Перетворення підготовленої ПЕТ-пляшки на філамент триває кілька хвилин.

Отриману нитку можна встановити у принтер і використовувати для створення різних предметів. Розробка поки що не розрахована на промислові обсяги перероблення пластику. Водночас вона дає змогу виготовляти матеріал для невеликих моделей, експериментів і перевірки налаштувань обладнання.

Викладач Ігор Пронюк зазначив, що створений пристрій дає можливість працювати із вторинною сировиною та не витрачати новий філамент під час кожного тестового друку. Такий матеріал можна використовувати для перевірки моделей, які не потребують заводської пластикової нитки.

«Це дуже зручно й перспективно», – зазначив Ігор Пронюк.

Що Максим друкує з переробленого пластику

Автор розробки активно використовує 3D-принтер у повсякденному житті. За допомогою обладнання він виготовляє невеликі предмети для кухні, власної кімнати та впорядкування домашнього простору. Серед надрукованих речей – органайзери, брелоки та фігурки різних персонажів.

Максим пояснює, що технологія дає змогу створювати предмети відповідно до конкретних потреб. Перед друком необхідну річ спочатку моделюють у спеціальній програмі,

після чого цифровий макет передають на 3D-принтер. Матеріалом для такого виробу може стати філамент, виготовлений із використаної пляшки.

«Використовую майже всюди – від кухні до власної кімнати. Друкую, наприклад, органайзери та безліч інших корисних речей. Можна створювати такі брелоки, фігурки різних персонажів. Це дуже зручна річ», – розповів Максим Куцак.

Розробка сімнадцятирічного франківця перемогла в конкурсі «Винахідник року». Наразі пристрій використовують для перероблення невеликої кількості пляшок і виготовлення філаменту для власних потреб, тестування моделей та друку побутових виробів.

Фото: скріншот

Докладніше: <https://versii.if.ua/novunu/17-richnyj-frankivec-stvoryv-ustanovku-yaka-peretvoryuye-plyashky-na-material-dlya-3d-druku-video/>

УКРАЇНСЬКИЙ СЕРВІС ЕЛЕКТРОННОГО ВРЯДУВАННЯ EGOV.IN.UA ЗАПУСТИВ ПЛАТФОРМУ IGOV.FR У ФРАНЦІЇ

Український агрегатор сервісів електронного врядування Egov.in.ua оголосив про запуск локалізованої платформи iGov.fr у Франції. Про це AIN повідомили у команді проєкту.

За словами засновника проєкту Ігоря Ніколаєва, Францію обрали через високий рівень розвитку цифрових державних сервісів. Він зазначив, що команда прагне масштабувати український підхід до цифровізації.

Впровадження на французькому ринку

За словами розробників, iGov.fr створили як некомерційну ініціативу. Вона має спростити доступ до електронних послуг і зробити їх більш зрозумілими для користувачів.

На момент запуску iGov.fr об'єднує понад 1500 електронних сервісів по всій Франції. Вони згруповані за тематичними напрямками, серед яких правосуддя та адміністрація, соціальна підтримка, освіта, транспорт, культура та інші сфери.

Загалом каталог містить понад 100 категорій послуг.

До виходу на французький ринок команда вже реалізувала такі ж проєкти в Польщі та США.

Що таке Egov.in.ua

Egov.in.ua – український агрегатор сервісів електронного врядування. Платформа об'єднує державні та регіональні електронні послуги в одному інтерфейсі та працює на основі відкритих даних.

Платформа агрегує державні та регіональні сервіси, створюючи єдиний цифровий простір для взаємодії громадян із державними установами.

Платформу запустили в Україні в березні 2020 року. На той момент державний застосунок «Дія» ще не працював, тому сервіс став одним із перших рішень, які об'єднували державні електронні послуги та цифрові сервіси в єдиному інтерфейсі.

Фото: скріншот

Докладніше: <https://ain.ua/2026/06/08/egovinua-zapustiv-platformu-igovfr-u-franciyi/>

НЕ ЗАМІСТЬ ЛЮДИНИ, А РАЗОМ З НЕЮ: ЯК ІНТЕРАКТИВНИЙ ШІ ЗМІНЮЄ ПРАВИЛА ГРИ НА ПРИКЛАДІ ОСВІТИ – КОЛОНКА

Сем Фріш, Lead R&D інженер у SoftServe, у колонці для AIN розповідає, чи може ШІ допомагати людині навчатися, утримувати увагу й повертатися до задач.

Дослідження Університету Північної Кароліни показало, що учні середньої та старшої школи проводять близько третини навчального дня у смартфонах. Вони перевіряють сповіщення, заходять у соцмережі й постійно перемикають увагу. Через це знижується концентрація, самоконтроль і здатність довго працювати з одним завданням.

Не дивно, що дедалі більше країн намагаються обмежити смартфони у школах. У Британії, наприклад, обговорюють повну заборону, подібний законопроект зареєстрували й в Україні.

Але чи може цифрова система не відволікати, а навпаки – допомагати людині утримувати увагу й повертатися до задачі?

Я дивлюся на це крізь оптику власної роботи. Понад десять років я працюю з інтерактивними технологіями та цифровими аватарами. Нещодавно, під час навчання в American University Kyiv, я також досліджував інтерактивний ШІ, зокрема в освітньому контексті. Саме тому в цьому тексті я спробую пояснити суть інтерактивного ШІ через приклади з освіти, адже в навчанні найкраще видно головну різницю. Звичайний ШІ часто дає відповідь, тоді як інтерактивний ШІ може допомагати людині поставити запитання і знайти відповідь.

Що таке інтерактивний ШІ

Спершу ШІ навчився розпізнавати фото, текст, голос. Далі з'явився генеративний ШІ, який навчився створювати контент. Інтерактивний ШІ – не просто генерує результат, а взаємодіє з людиною в процесі, допомагає людині зрозуміти задачу, не загубитися, побачити помилку, зробити наступний крок. У бізнес- і технологічній дискусії інтерактивний ШІ часто описують як наступний етап після генеративного ШІ.

Наприклад, генеративний ШІ може розв'язати математичну задачу за учня. Інтерактивний ШІ допомагає зрозуміти хід розв'язання, звертає увагу на помилки, дає підказки, пояснює логіку та допомагає перевірити результат. Тобто він не підміняє мислення, а підтримує його.

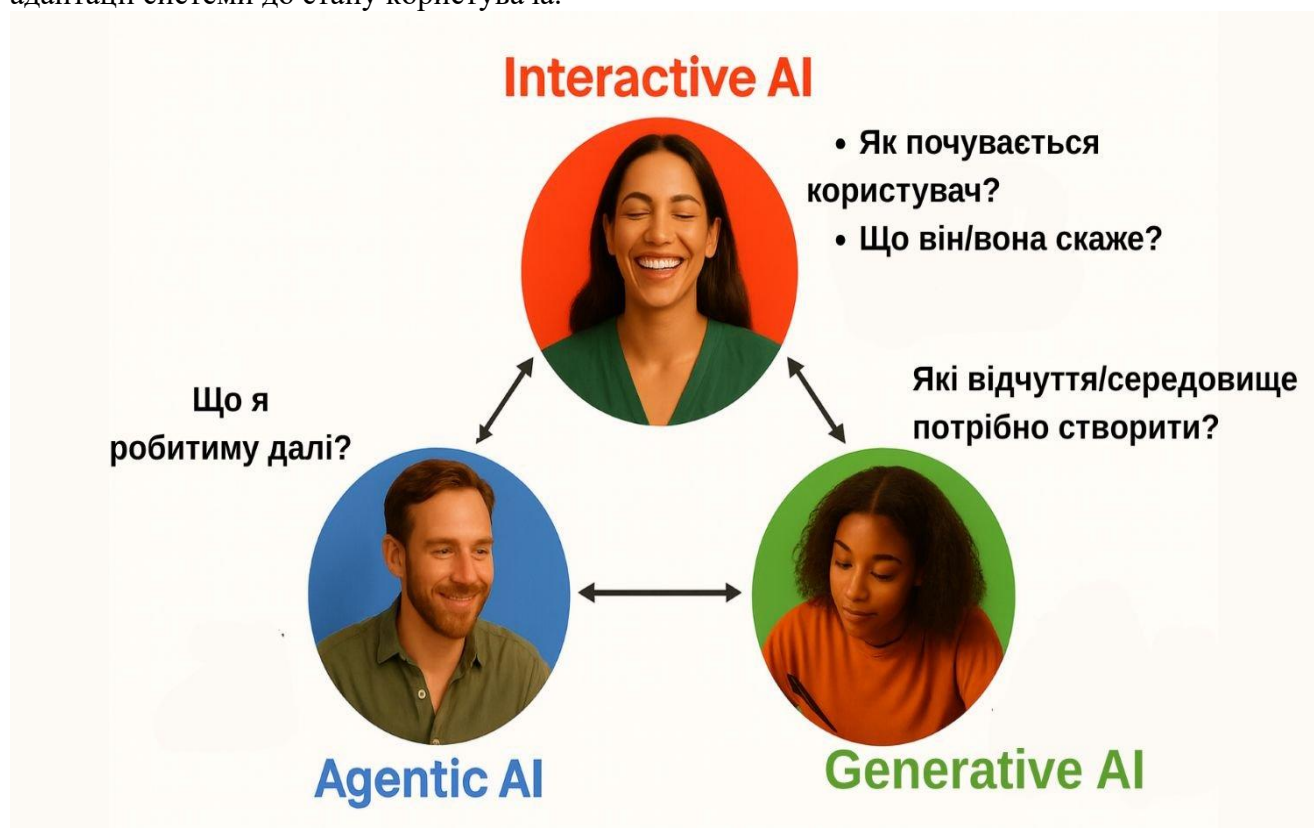
Це не новий інструмент чи ще один ChatGPT (хоч у цьому контексті є Merge Labs, створений за підтримки Сема Альтмана, де займатиметься розробкою інтерфейсу мозок-комп'ютер). У технічних термінах це перехід від open-loop до closed-loop систем. Open-loop система реагує на окремий запит, але не бачить ширший процес. Closed-loop система враховує, що вже сталося, як діє користувач і що йому може знадобитися далі.

Логіка змінюється з просто відповіді на запит на цикл, в якому людина діє, система помічає сигнал та адаптує підказку або середовище, після чого людина робить наступний крок. Тому інтерактивний ШІ часто поєднує одразу кілька аспектів: мовні моделі, голос, аватари, середовище, поведінкові сигнали, іноді інші сенсори чи нейрокомп'ютерний інтерфейс.

Інтерактивний ШІ з людським обличчям

Якщо чатботи взаємодіють через повідомлення, інтерактивний ШІ може взаємодіяти через аватарів. У наших прототипах із використанням платформ на кшталт Inworld AI та Convaі ми тестували сценарії, де ШІ-аватар не лише відповідає на питання, а взаємодіє з користувачем у середовищі – наприклад, допомагає виконувати лабораторну роботу, подаючи інструменти чи реагуючи на дії студента в реальному часі.

У найновіших експериментах ми також досліджуємо, як таку взаємодію можна доповнити не лише текстом і голосом, а й за допомогою слабких сигналів через нейрокомп'ютерний інтерфейс (Brain-Computer Interface, BCI). У цьому контексті BCI – це не зчитування думок і не канал прямого керування, а можливий майбутній шар для м'якшої адаптації системи до стану користувача.

Тут і далі зображення надані автором тексту

Верхньорівнева логіка роботи інтерактивного ШІ

Це не означає, що ШІ-агенти мають емоції в людському сенсі. Йдеться про моделювання реакцій: система пам'ятає контекст, бачить події й змінює поведінку відповідно до сценарію.

Аватар із модельованими реакціями може посилити цей процес. Але ключовим є не зовнішній вигляд персонажа, а його роль. Вони можуть бути партнерами в дії – помічником у навчанні, лаборантом у віртуальній лабораторії, пацієнтом у медичній симуляції, співрозмовником у мовній практиці або помічником у курсі програмування.

Де вже видно роль інтерактивного ШІ

Підхід із застосуванням інтерактивного ШІ вже перевіряється і в дослідженнях, і в практичних освітніх продуктах.

У дослідженні Socratic AI Tutor 65 студентів педагогічних програм у Німеччині працювали з ШІ, який був налаштований як сократичний тьютор. Тобто він ставив

уточнювальні запитання, допомагав перевіряти припущення, формулювати дослідницькі питання й рефлексувати над власною логікою. У результаті студенти повідомляли про вищу підтримку критичного, самостійного й рефлексивного мислення порівняно з роботою зі звичайним ІІІ-чатботом.

Інший приклад – Tutor CoPilot, експеримент Стенфорду та партнерів. Тут ІІІ допомагав тьюторам під час занять, підказував, як поставити навідне запитання, як відреагувати на помилку учня, як не дати готову відповідь занадто швидко. У результаті учні частіше засвоювали матеріал.

Схожа логіка вже з'являється і в продуктивних рішеннях. Khanmigo від Khan Academy працює як тьютор, який веде учня через запитання, що саме учень уже зрозумів, де припустився помилки і який наступний крок варто спробувати. Carnegie Learning розвиває адаптивних математичних тьюторів на кшталт MATHia, де система відстежує, як учень розв'язує задачу крок за кроком, дає контекстні підказки й підбирає наступні вправи під конкретні прогалини.

На якому етапі зараз інтерактивний ІІІ

Прогнозується, що до 2027-го року генеративний ІІІ досягне свого піку та буде масово використовуватися. Тоді як агентний та інтерактивний ІІІ досі вважаються новітніми технологіями, і ширшого застосування очікувати слід між 2026 і 2030 роками.

З досвіду роботи з ІІІ я бачу, що прогрес полягає не лише в кращих моделях, а й у кращій взаємодії з ними.

Два роки тому, щоб отримати від ІІІ допомогу в дослідницькому процесі, мені потрібні були тижні й десятки ітерацій. За цей час покращилися моделі, як і наші вміння роботи з ІІІ, тому сьогодні подібну, та навіть складнішу задачу можна вирішити за одну сесію, якщо система не підміняє мислення, а допомагає структурувати невизначеність, перевіряти гіпотези й рухатися далі.

Водночас ми лише на початку переходу від ІІІ як інструмента до ІІІ як частини взаємодії, і багато запитань лишаються відкритими: як визначити, коли система має втрутитися, а коли – не заважати; як не перетворити підтримку на прихований контроль; які сигнали дійсно допомагають утримати увагу, а які – ні.

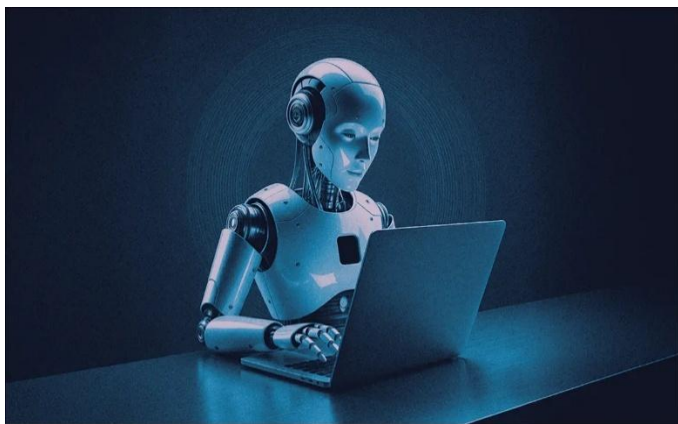
З інженерного погляду це означає, що потрібно навчитися проєктувати системи, які працюють не замість людини, а разом із нею. Це траєкторія розвитку від генеративних моделей до дизайну взаємодії, про те, як поєднати агентів, середовище, поведінку та контекст у систему, яка допомагає людині не випасти з процесу.

Фото: скріншот, зображення надані автором тексту

Докладніше: <https://ain.ua/2026/06/07/iak-interaktivnii-si-zminiuje-pravila-gri-na-prikladi-osviti-kolonka/>

«ЦЮ СТАТТЮ НАПИСАЛА ЛЮДИНА. ЗЛЯКАВСЯ, ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТЕ?» ЯК ШІ ТРАНСФОРМУВАВ КОНТЕНТ У МЕДІА ТА СОЦМЕРЕЖАХ І ЧИ ВБ'Є ВІН ПОНЯТТЯ ЕКСПЕРТНОСТІ

«Цю статтю написав робот. Злякалися, люди?». Так *називалася* колонка, згенерована штучним інтелектом, яка вийшла у The Guardian у 2020-му. Відтоді кількість ШІ-контенту – від статей і дописів у LinkedIn до картинок людей з шістьма пальцями та відео з *котиками-рятувальниками* – збільшилася в сотні тисяч разів.

За ці роки ШІ відкрив шлях до майже безлімітного виробництва контенту – від текстів для медіа до тредів у соцмережах.

На такі можливості реагує і ринок праці. ШІ-вакансій *стає* все більше, і український ринок – не виняток. Від питань «Чи користуєтеся ви штучним інтелектом?» у компаніях перейшли до пропису відповідних навичок у вимогах.

Як штучний інтелект змінює роботу з текстовим контентом і трансформує поняття експертності та чи довіряють ШІ-контенту користувачі? Про це AIN поговорив із компаніями, які шукають AI-редакторів і копірайтерів, з медіаекспертами та медіаекспертками, а також зі спеціалістами, які вже зіштовхнулися з новими вимогами ринку.

Вміння користуватися ШІ. Як змінювався запит на навички ШІ з 2022 року

Після релізу ChatGPT від OpenAI у грудні 2022-го кількість вакансій, у яких згадують генеративний ШІ, почала стрімко зростати. Із 55-ти в січні 2021-го до майже 10 000 до травня 2025-го – такі дані *наводить* Lightcast.

Найбільш помітне прискорення почалося на початку 2023 року, що збіглося з широким впровадженням у повсякденну роботу компаній таких інструментів, як ChatGPT, і триває дотепер.

Як показують дані Lightcast, загалом вакансії, що вимагають навичок генеративного ШІ в нетехнічних ролях, зросли в дев'ять разів з 2022-го по 2024 рік, у технічних ролях поза ІТ – в 35 разів. Водночас більш ніж половина всіх вакансій із вимогою ШІ-навичок – за межами ІТ та комп'ютерних наук.

У самих оголошеннях ШІ фігурує дедалі частіше: у 2023 році – зростання на 114,8%, у 2024-му – на 120,6% (рік до року), і ще на 56,1% за перші місяці 2025 року.

Так само попит на фахівців і фахівчинь, які активно користуються ШІ, зростає і в Україні. У 2023 році роботодавці фактично шукали людей лише з досвідом роботи з продуктами OpenAI, та у 2026-му ринок став значно фрагментованішим, про що свідчать дані Djinni, з чисю аналітикинею поспілкувався AIN.

Найшвидше зростає попит на спеціалістів, які працюють з Claude від Anthropic: за рік кількість таких вакансій на платформі Djinni зросла більш ніж у сім разів – з 44 до 317.

Загальна кількість ШІ-вакансій за цей же період зросла до рекордних 815. До прикладу, кількість вакансій, де згадується Claude, зросла з двох-п'яти на місяць у 2024-му, до 300+ цього року. У квітні 2026 цих вакансій вже більше, ніж тих, де згадують ChatGPT/OpenAI.

Загалом частка пропозицій про роботу, де згадується ШІ, виросла з 1,5% до 11,5% за три роки, підсумовують у Djinni. Очікувано LLM чи AI-driven development найчастіше згадують у Data Science вакансіях (60%). На другому місці – No Code (46%), на третьому – Fullstack (37%).

Зростання кількості вакансій, у назві яких є ШІ (AI), відзначають і на порталі Work.ua. Згідно з наданою нам статистикою, на 7 травня 2025 року таких вакансій було 59, через рік стало вже 144.

Ще помітніші такі зміни в динаміці. У квітні 2022 року вакансій зі згадуванням ШІ було лише сім, через рік – 25, у 2024-му – 65, у 2025-му – 108, у квітні 2026 року – 237. Фактично за чотири роки ринок виріс майже у 34 рази, як свідчить статистика.

Найбільше вакансій на Work.ua за останній рік припало на позицію AI Video Creator – таких було 126. На другому місці – AI Automation Engineer із 109 вакансіями. У трійці також AI Content Creator (80 вакансій).

За останній рік роботодавці опублікували 75 вакансій для AI Developer або Engineer і 73 вакансії для ML/Data Scientist. Це все ще найбільш високооплачувані напрямки: медіанна зарплата для ML/Data Scientist становить 75 тисяч гривень, для AI Integration Specialist – 53 тисячі гривень, а для AI Developer – понад 50 тисяч гривень, за даними Work.ua.

Згідно з зарплатним опитуванням DOU, AI та Data Science залишаються серед найбільш високооплачуваних напрямків українського ІТ. Втім, порівняно з літом 2025 року в частині AI-спеціалізацій зафіксували зниження медіанних зарплат: у AI Engineer – з \$2700 до \$2375 (понад 100 тис. грн), у ML Engineer – з \$3100 до \$2350 (також понад 100 тис. грн), у Data Scientist – з \$3000 до \$2700 (майже 120 тис. грн).

Водночас у креативних та операційних AI-професіях зарплати нижчі. Наприклад, медіанна зарплата AI Video Creator та AI Content Creator становить близько 35 тисяч гривень, а SMM-фахівців, які працюють з AI-інструментами, – близько 25 тисяч гривень, свідчать дані Work.ua.

Чимало компаній уже впроваджують ШІ-інструменти для повсякденної роботи. У Vchasno Group, до прикладу, співробітники мають базовий набір ШІ-інструментів, який покриває близько 80% щоденних задач, зокрема для роботи з текстами та контентом, а також для генерації відео.

Зараз у групі продуктових ІТ-компаній шукають ШІ-копірайтера.

«Ми прагнемо переосмислити підхід до створення контенту, зробити його простішим і, звісно, швидшим. Наша мета – використовувати штучний інтелект тільки там, де він справді покращує процес», – розповів у коментарі для AIN Ілля Данієв, Chief AI & Information Officer компанії.

За його словами, завдяки ШІ процес написання контенту пришвидшився приблизно вдвічі, а обсяг матеріалів зріс на 30–50% залежно від типу.

Так, SEO-контент або матеріали для беклінків уже значною мірою створюються за допомогою ШІ, а експертні колонки, продуктові матеріали та кейси, як і раніше, потребують роботи спеціалістів, говорить Данієв.

Laba Group також відкрила вакансію ШІ-редактора і ставить конкретні цілі, зокрема, вдвічі збільшити кількість контенту, говорить у коментарі для AIN Юля Дринь, головна редакторка журналу Laba.

Від цього спеціаліста очікують швидкості реакції на інформприводи, вміння зібрати текст за один день за допомогою ШІ, відредагувавши його й переписавши людською мовою.

«Якщо сьогодні з'являється новина про те, що Oracle одним повідомленням звільнила 30 000 людей – ми сьогодні ж хочемо вийти з класним ресьорчем. Якщо текст писатиме журналіст, це займе два дні. З AI класну аналітику можна зробити за три-чотири години», – пояснює Дринь. Інтерв'ю, тексти з коментарями експертів та авторські колонки, за словами головної редакторки журналу, вони «готують власними руками».

Що говорять самі автори

Ростислав, журналіст із понад чотирма роками досвіду в темах технологій і стартапів, вважає, що за останні роки тема ШІ перестала бути нішею.

«Майже кожна позиція, на яку я подавався, вимагала хоча б базового розуміння роботи з ШІ-агентами на кшталт ChatGPT чи Gemini. Навіть для керівних позицій запитували, чи готовий я впроваджувати ШІ в роботу команди», – коментує він для AIN.

За особистими спостереженнями Ростислава, компанії підходять до використання ШІ без зайвого фанатизму. «Відчуття, що журналіст досі важливий саме як експерт і фінальний автор тексту, не зникло», – каже він.

Іншої думки притримується Іван (ім'я змінено на прохання героя), копірайтер і редактор із шістьма роками досвіду. Після несподіваного звільнення він активно шукав роботу два місяці, і так само в усіх релевантних вакансіях обов'язковими були ШІ-навички.

«Маю досвід, коли компанія відмовила у співпраці, оскільки "для цієї ролі важливо не лише працювати з текстом, а й поглиблено використовувати AI"», – розповідає він.

Загалом, за враженнями Івана, ринок «ніби чіпляється за нову моду без подальшого плану і відповідних навичок»:

«Компанії масово відкривають нові посади райтерів з обов'язковим використанням ШІ і потім просто не знають, що з ними далі робити. Тим часом дописи навіть медійних людей стають однакові. Пости в соцмережах – однакові. Копірайт – однаковий. Відмови в роботі, до речі, теж».

У креативній сфері – контенті, PR і SMM – найбільше зараз цінується саме оптимізація процесів, говорить Софія Гладій, PR & Brand-менеджерка українських B2C-брендів. Йдеться не просто про вміння щось згенерувати через ШІ, а про те, щоб зробити роботу швидшою та структурнішою: наприклад, систематизувати бренд-матеріали, створити ШІ-аватар бренду, оптимізувати написання текстів або натренувати ШІ під tone of voice компанії.

«Цінується створення якісного візуального ШІ-контенту: саме реалістичного й сильного, бо зараз такого на ринку поки мало, а бренди витрачають великі бюджети на продакшн», – додає вона.

За словами Гладій, такі запити точно стануть обов'язковою частиною вакансій і резюме. Вона ставить до ШІ як до помічника, який допомагає оптимізувати процеси.

Втім, відзначає, що в українському PR та креативі все ще дуже важливі людські зв'язки, нетворкінг, комунікація і креативні ідеї, які ШІ не замінює, але допомагає з організаційними процесами.

За останні півтора-два роки стався фундаментальний зсув у формулюванні вимог до кандидатів, каже в коментарі AIN Рита Пешкіна, Head of Strategy в HAVAS DGTL KYIV.

За її словами, якщо у 2023 році досвід роботи з AI-інструментами був приємним бонусом у вакансіях, сьогодні це переходить у категорію базової гігієни професії – деє поруч з умінням працювати в Google Docs чи Figma.

У креативних і стратегічних ролях вона виділяє три рівні, які сформувалися:

Операційний: від кожного співробітника, незалежно від сеньйорності, очікують, що він не витратить чотири години на те, що ChatGPT, Claude чи Perplexity роблять за 20 хвилин;

Інтеграційний: від мідлів і сеньйорів чекають уміння вбудовувати ШІ у власні воркфлоу, як-от будувати кастомні GPT, працювати з промпт-інжинірингом на рівні системних інструкцій, використовувати Midjourney/Runway/ElevenLabs для швидкого прототипування ідей перед презентацією клієнту.

Стратегічний: від лідів і директорів очікують переосмислення процесів команди через призму штучного інтелекту: де ми скорочуємо ланцюжок з п'яти людей до двох, замінюємо дослідження на два тижні дослідження на два дні, як перевчаємо джунів, щоб вони не стали бутлнеком процесу.

«Раніше технічна частина співбесіди для стратега була на вигляд як кейс-стаді: "ось бриф клієнта, презентуйте стратегію". Зараз кейс часто формулюється інакше: "ось бриф – покажіть, як ви використаєте ШІ-інструменти, щоб дійти до інсайту швидше і глибше, ніж класичним способом"», – говорить Пешкіна. За її словами, інтерв'юер дивиться не стільки на фінальну стратегію, скільки на робочий процес.

За спостереженнями, загальна картина така: команди стискаються, наприклад, замість восьми людей проєкт роблять двоє-трьох, але з ширшими компетенціями (стратег пише драфти копірайту, копірайтер генерує мудборди, дизайнер монтує відеоролики).

Найболісніша трансформація спостерігається на джуніорському ринку.

«Ті завдання, на яких раніше вчилися джуни, – рутинні ресьорчі, перші драфти, базова верстка – тепер забирає ШІ. Це створює парадокс: щоб тебе взяли мідлом, треба мати досвід мідла, а набутти його ніде. Найрозумніші компанії зараз перебудовують програми стажування саме під цей виклик».

Пешкіна каже, що зараз креативна цінність концентрується на двох полюсах: з одного боку – масовий, швидкий, дешевий ШІ-контент для performance-задач. Водночас з другого – ремісничий, рукотворний, «людський» контент як преміум-сегмент.

«Середина – типова агенційна робота "як завжди" – вимивається найшвидше», – підсумовує вона.

AI slop – слово 2025 року. Як штучний інтелект видозмінив контент у соцмережах

Засилля посереднього ШІ-контенту добре підсумовує слово 2025 року за версією Merriam-Webster. Це AI slop, або ШІ-непотріб: простіше кажучи, це згенеровані за допомогою штучного інтелекту неякісні зображення, тексти чи відео.

Під поняття AI slop підпадає чимало видів контенту: відео з котиками-рятувальниками, картинки про братів, яких ніхто не привітав з днем народження, або однотипні пости в Threads чи LinkedIn.

Збільшення однакових постів та ШІ-текстів, не адаптованих людською мовою після генерації, помічають і працедавці. Зокрема на цьому акцентує Юля Дринь, Laba.

«Зараз ера "пластикового" контенту. Заходиш в LinkedIn – а там на тебе валиться купа штучних AI-постів. Я 10 років створюю контент, і з першого речення відчуваю "AI-вайб". Дешеві порівняння, джипітішні фрази – все це виглядає дуже сумно».

Підтверджує це спостереження і статистика: понад половина текстового контенту онлайн вже потенційно ШІ-генерована. У 2026-му, тобто цього року, частка текстів, створених за допомогою штучного інтелекту (чи повністю ним), може сягнути 90%. Те саме стосується і відео, щоправда, цифри поки не так вражають. ШІ-відео вже становлять понад 20% усіх роликів, які пропонуються новим користувачам YouTube.

Дослідження платформи Karwing *показало*, що 21% рекомендацій для нових YouTube-користувачів – це ШІ-«помий», ще 33% – це так званий brainrot, нескінченно повторюваний контент, розрахований на допамінову реакцію.

Згенерована експертність. Як ШІ-контентом користуються лідери думок і яке ставлення аудиторії до цього

Станом на жовтень 2024 року 54% довгоформатних публікацій на LinkedIn, ймовірно, згенеровані ШІ, свідчить дослідження Originality.AI на основі 8795 постів на платформі.

До слова, про лонгриди: довжина постів зросла на 107% після запуску ChatGPT.

Те, наскільки аудиторія довіряє ШІ-контенту, залежить від тематики. У сфері лідерства й мотивації ШІ-пости в середньому отримують на 75% більше залученості, ніж написані людиною. Інша ситуація – у галузі охорони здоров'я, держуправлінні та інноваціях: тут живі пости, не згенеровані штучним інтелектом, мають на 40–80% кращий показник залученості.

У постах про маркетинг і брендинг, попри те що 61% контенту, ймовірно, ШІ-генерований, людські пости збирають на 73% більше взаємодій. Тобто там, де довіра і репутація критичні, аудиторія все ще голосує за людину.

«ШІ зробив особистий бренд “доступнішим”: тепер кожен може нагенерити собі контент-плани, пости та візуали в свої соцмережі. І це велика проблема, бо стрічки стали стерильними, а “думки” людей – однаковими, – говорить у коментарі для AIN Аня Абліцова, експертка з комунікацій, засновниця телеграм-каналу про комунікації БЛІЦ. – Особливо це помітно по інстаграму та лінкедіну, де багато постів звучать ніби написані однією людиною».

Серед впізнаваних ознак ШІ-шого tone of voice Абліцова перераховує надто короткі драматичні речення, натягнуті метафори, думки без думок – щось абстрактне й мотиваційне, без конкретики.

На думку Абліцової, в майбутньому експертність цінуватиметься саме в офлайн: в реальних робочих ситуаціях, у власних висновках, озвучених голосом, у здатності розв'язувати питання, спираючись на власний досвід і тонке зчитування контекстів.

«Раніше було так: хто системно постить, той і будує свою впізнаваність. А зараз це вже можуть робити всі. Тому їй підходи змінюються: вже недостатньо регулярності, тепер важливо мати дійсно свої оригінальні думки, реальні робочі кейси, вміти виділятися з-поміж купи ШІ-контенту. А ще – мати особистий бренд в офлайн».

Чи важливо читачам, хто автор контенту

За даними глобального опитування консалтингової агенції Baringa (5000 респондентів у США, Великій Британії, Австралії, Нідерландах та Німеччині, січень 2025 року), 70% споживачів відчувають дискомфорт від повністю ШІ-генерованого творчого контенту, 54% – від ШІ-допомоги. Третина каже, що такий контент змусить їх взагалі відмовитися від перегляду.

Reuters Institute у своєму Digital News Report 2025 фіксує: аудиторія в більшості країн скептично ставиться до ШІ в новинах і більш комфортно почувається там, де людина залишається в процесі.

Люди очікують, що штучний інтелект здешевить виробництво, а також дасть можливість швидше публікувати новини, та зробить їх менш прозорими, менш точними і менш достовірними.

Зараз лише 12% респондентів почуваються комфортно з повністю ШІ-генерованими новинами, а 62% – з написаними людиною.

Штучний інтелект також залишається конкурентом медіа, «від’їдаючи» частину трафіку. Інструмент AI Overview від Google знижує пошуковий трафік: читачам простіше прочитати вижимку за запитом «кішка з’їла перець, що робити», ніж відкривати SEO-оптимізовані тексти в медіа, для написання яких, до речі, також все частіше використовують ШІ.

Як (не) варто використовувати штучний інтелект у медіа

У 2025-му 56% українських редакцій користувалися ШІ помірно, переважно для допоміжних завдань. Лише 13% повідомили про активне використання ШІ для створення контенту, йдеться в дослідженні ІМІ.

Якщо брати локальні дані по Україні, 64% українців усвідомлюють, що медіа можуть використовувати штучний інтелект для створення матеріалів. Також 16% обізнаних про використання ШІ вважають, що це зробить матеріали медіа кращими; ще 16% думають, що нічого не зміниться.

Інструменти штучного інтелекту – центральна тема галузевої дискусії медійників уже третій рік, каже Отар Довженко, експерт Львівського медіафоруму.

Він наводить як приклад передбачення Nieman Lab на 2026 рік, з якого можна зробити висновок, що в розвинених країнах, які живуть без війни і не у стані гострої кризи, медіа вже проминули пік ШІ-ентузіазму та шукають способів якісного, а не лише кількісного застосування цих технологій.

Водночас він каже, що спектр інструментів і способів їхнього застосування невпинно розширюється. Наприклад, коли Львівський медіафорум збирав базу інструментів ШІ для медійників, нові інструменти з’являлися в режимі реального часу.

«Якщо мати час і натхнення розвідувати, пробувати і застосовувати ці інструменти до своїх потреб, можна знайти саме те, що додасть цінності твоїм журналістським матеріалам», – каже Довженко.

Загалом, на його думку, штучний інтелект не змінює суті журналістики: пошуку та впорядкування нових фактів, встановленні зв’язків між ними, прогнозуванні наслідків подій, аргументованій рефлексії та розповіданні історій.

«ШІ вміє імітувати частину цих процесів, але не вміє й навряд чи вмітиме робити це в комплексі. Журналістські інстинкти: допитливість, наполегливість, сумнів, інтуїція – це все не зі світу мовних моделей. В мене як редактора за час ШІ-буму роботи не поменшало. Можливо, тексти в середньому стали чистішими граматично (хвала спелчекеру; але він існував і раніше), але осмислювати сенси, перевіряти факти і ставити запитання доводиться так само, як і раніше».

Він також скептично ставиться до самої ідеї гонити за кількістю текстів:

«Зазвичай якісне медіа не прагне арифметичного збільшення кількості матеріалів, і публікація вдвічі більшої кількості новин може не підвищити, а навпаки – знизити кількісні показники аудиторії».

На думку Довженка, спостережливі люди легко відрізняють згенерований ШІ текст від авторського, бо в ШІ-тексті бракує концентрації свіжих думок, індивідуальних проявів та ексклюзивних фактів.

«Читати такі тексти – як дивитися скринсейвер, на якому невпинно змінюються геометричні форми: ти можеш повтикати в таке під настрій, але не дивитися щодня годинами замість улюбленого серіальчика».

Тож, на думку Довженка, засилля ШІ-текстів може дати якісним медіа шанс вирізнитися та посилити зв'язок з аудиторією, яка потребує журналістики, а не її сурогату.

Водночас завдяки ШІ можна і підсилити медіа, якщо розуміти його переваги. Юля Дринь із Laba перераховує серед таких швидкість і здатність аналізувати всі доступні джерела світу за хвилину. Та далі, за її словами, вже слідує робота журналіста.

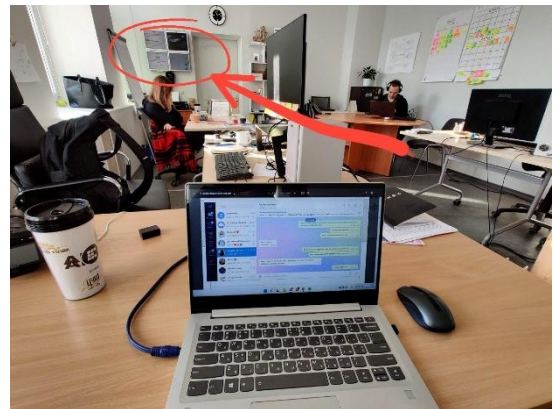
Олександра Білоконь, Copywriting Team Lead у Laba Group, додає практичний вимір: команда розробляє ШІ-агентів, що працюють на основі tone of voice брендів і прикладів хороших текстів, – і після генерації редагує результат «на свій професійний смак».

ШІ в медіа може допомагати аналізувати великі звіти, відстежувати міжнародні тренди, розшифровувати та витягувати ключові цитати з інтерв'ю, порівнювати кілька документів чи досліджень між собою, розбирати нові для себе теми, генерити референси, шукати ідеї, фактчекати, говорить Аня Абліцова, засновниця БЛПЦ, і додає: «Усе це тепер можна робити за лічені хвилини. Я не уявляю, як ми раніше жили без таких можливостей».

Водночас вона наголошує, що потрібно мати своє бачення, скрупульозність і критичне мислення: «ШІ-інструменти йдуть нам у поміч, але не замінюють наші вміння».

За спостереженнями Отара Довженка, в Україні більшість журналістів і редакцій використовує загальнодоступні безплатні версії ChatGPT або Claude для зменшення рутинної роботи.

Крім цього, є й редакції, що розробляють власні інструменти й автоматизують складніші процеси. Серед таких – сумський «Цукр», де за допомогою Claude Code зробили власну платформу, що підтягує дані з 20+ джерел – від Meta та Google Analytics до підписок клубу та email-розсилок – та оновлюється в реальному часі.

Дашборд медіа «Цукр», який відображає скопійовану статистику з різних джерел.
Джерело: фейсбук Дмитра Тиценка

«Вчорашній світ уже помер. Хто цього не помічає, свідомо стопає свій розвиток, – каже Юля Дринь, Laba. – У нас у Laba Group уже давно немає діалогу з собою на кшталт “а може, ШІ – це просто хайп і скоро все стане, як раніше?”. Мені прикро, що деякі компанії ігнорують штучний інтелект і досі не мають його у своїй стратегії».

Фото: скріншот

Докладніше: <https://ain.ua/2026/05/19/ciu-stattiu-napisala-liudina-zliakavsia-stucnii-intelekte/>

РОЗРОБКИ СИСТЕМИ АСФІМІР

UA	
Назва	ВИГОТОВЛЕННЯ ВЕЛИКИХ КОВАЛЬСЬКИХ ЗЛИВКІВ З ПІДВИЩЕНИМИ ФІЗИЧНОЮ, ХІМІЧНОЮ І СТРУКТУРНОЮ ОДНОРІДНОСТЯМИ ТА ЇХ ВЛАСТИВОСТЯМИ ПРИ ЕКОНОМНИХ ВИТРАТАХ ЕНЕРГОРЕСУРСІВ І МАТЕРІАЛІВ
Призначення	Для сповільнення процесів утворення хімічної неоднорідності та вирівнювання фронту кристалізації сплаву по висоті зливка використовується плазмова обробка розплаву при твердненні сталевих зливків, а також обробка рідкого металу під час тверднення з використанням тиску, вібрації, вакууму і пульсаційного перемішування.
Технічні характеристики	Ендогенна вібраційна обробка розплаву у надливці зливка забезпечує суттєве подрібнення зерна і однорідність структури; зменшення ширини зони осьової ліквідації, зниження забрудненості неметалевими включеннями у 1,5 – 2 рази, підвищення ударної в'язкості металу на 30 – 40 %. Глибинна обробка розплаву плазмою тверднучого зливку зменшує вірогідність утворення Λ -подібної сегрегації, вирівнює фронт кристалізації сплаву по висоті зливків, зменшує структурну і хімічну неоднорідності та анізотропію властивостей у них. Структура великого (142 т) зливку із сталі 25ХНЗМФА, відлитого в вакуумі, більш однорідна, а густина металу в центральній і донній частинах зливка практично однакова. Додатково знижується концентрація легкоплавких домішок в сталі у горизонтальних перерізах по всій висоті зливка. У вакуумованому металі кількість неметалевих включень в 2,7 – 5,5 разів менше, ніж в зливках, одержаних у звичайних умовах.
Галузь	Металургійна та машинобудівна галузі.
Переваги	Нові технічні рішення не мають аналогів в зарубіжній практиці і дозволяють підвищити експлуатаційні характеристики масивних виробів, що виготовляють з великих зливків за рахунок значного зменшення зони структурної та хімічної неоднорідностей, ліквідаційних дефектів та рівномірного розподілу неметалевих включень у литому металі.
Техніко-економічний ефект	Нові технологічні рішення дозволяють одержувати високоякісні вироби відповідального призначення з підвищеними експлуатаційними характеристиками для атомної, хімічної, енергетичної та інших галузей промисловості. Так, наприклад, знижується забрудненість неметалевими включеннями у 1,5 – 2 рази, ударна в'язкість металу підвищується на 30 – 40 %.
Опис	Обґрунтовані технічні рішення для підвищення якості сталевих зливків масою від 7,6 т до 142 т при керованих процесах кристалізації та структуроутворення; встановлено закономірності процесів кристалізації та формування структурних і сегрегаційних зон у зливках при різних умовах тепловідведення та інтенсивності конвективного і капілярного масопереносу в міждендритних каналах сплавів; визначено залежність інтенсивності потоку лікватів від швидкості кристалізації зливка; визначено вміст газів, морфологія неметалевих включень та розподіл їх у перерізах на різних горизонтах зливка масою 142 т, що одержаний у вакуумі.
ENG	
Title	PRODUCTION OF LARGE FORGING INGOTS WITH INCREASED PHYSICAL, CHEMICAL AND STRUCTURAL HOMOGENEITY AND THEIR PROPERTIES AT ECONOMICAL COSTS OF ENERGY RESOURCES AND MATERIALS
Purpose	To slow down the processes of formation of chemical heterogeneity and level the front of crystallization of the alloy along the height of the ingot, plasma processing of the melt is used during hardening of steel ingots, as well as processing of liquid metal during hardening using pressure, vibration, vacuum and pulsating mixing.
Specifications	Endogenous vibration treatment of the melt in the plum cream provides significant grain refinement and structure uniformity; a decrease in the width of the zone of axial segregation, a decrease in contamination with non-metallic inclusions by 1.5–2 times, an increase in the

	impact strength of the metal by 30–40%. Deep processing of the melt by the plasma of a solidifying ingot reduces the probability of the formation of Λ -shaped segregation, aligns the crystallization front of the alloy along the height of the ingots, and reduces the structural and chemical inhomogeneity and anisotropy of their properties. The structure of a large (142 t) vacuum-cast ingot of 25KhNZMFA steel is more uniform, and the density of the metal in the central and bottom parts of the ingot is practically the same. Additionally, the concentration of fusible impurities in steel in horizontal sections along the entire height of the ingot is reduced. In vacuumed metal, the amount of non-metallic inclusions is 2.7–5.5 times less than in ingots obtained under normal conditions.
Application Scope	Metallurgical and engineering industries.
Advantages	New technical solutions have no analogues in foreign practice and make it possible to improve the operational characteristics of massive products that are made from large ingots by significantly reducing the zone of structural and chemical inhomogeneities, segregation defects and uniform distribution of non-metallic inclusions in cast metal.
Technical and Economic Effect	New technological solutions make it possible to obtain high-quality products for critical purposes with improved performance characteristics of the nuclear, chemical, energy and other industries. So, for example, contamination with non-metallic inclusions is reduced by 1.5 - 2 times, the impact strength of the metal is increased by 30 - 40%.
Description	Justified technical solutions for improving the quality of steel ingots weighing from 7.6 tons to 142 tons with controlled processes of crystallization and structure formation; regularities of crystallization processes and formation of structural and segregation zones in ingots under various conditions of heat removal and intensity of convective and capillary mass transfer in interdendritic channels of alloys were established; the dependence of the intensity of the flow of liquates on the rate of crystallization of the ingot was determined; the content of gases, the morphology of non-metallic inclusions and their distribution in sections on different horizons of an ingot weighing 142 tons, obtained in vacuum, were determined.
UA	
Назва	ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА ІНФОРМАЦІЙНА ТЕХНОЛОГІЯ ОЦІНЮВАННЯ ТА ПРОГНОЗУВАННЯ ДИНАМІКИ СТАНУ ПАЦІЄНТА В КЛІНІЧНИХ УМОВАХ
Призначення	Для підвищення точності та оперативності діагностування стану пацієнта у клінічних умовах, що забезпечує підвищення ефективності лікування та попередження ускладнень стану пацієнта..
Технічні характеристики	Інформаційну технологію розроблено за використання процедури модуля Data Miner пакету STATISTICA 10 та застосування сучасного інструмент програмування - Python.
Галузь	Охорона здоров'я. Заклади охорони здоров'я різного рівня.
Переваги	Сьогодні набуває поширення застосування методів Data Mining під час аналізу клінічних даних для підтримки діяльності лікаря. У більшості розглянутих аналогів використовують окремі методи Data Mining, зокрема методи кластеризації, що не забезпечує всебічного та персоналізованого аналізу даних динаміки стану пацієнта. У створеній технології поєднуються різні методи Data Mining, що підвищує ефективність процесів діагностування та лікування, що зумовлює якість надання медичної допомоги в клінічних закладах охорони здоров'я.
Техніко-економічний ефект	Підвищення ефективності та якості надання медичної допомоги пацієнтам у клінічних умовах.
Опис	Створена технологія належить до прикладних систем штучного інтелекту у сфері охорони здоров'я для підтримки діяльності лікаря. За розробленими кваліфікаційними моделями визначено комплекс предикторів погіршення стану, які покладено в основу розроблення вирішувальних правил для класифікації приналежності конкретного пацієнта до типологічної групи за тяжкістю його стану.

ENG	
Title	INTELLIGENT INFORMATION TECHNOLOGY FOR ASSESSING AND PREDICTING THE DYNAMICS OF THE PATIENT'S CONDITION IN A CLINICAL SETTING
Purpose	To improve the accuracy and efficiency of diagnosing the patient's condition in a clinical setting, which ensures an increase in the effectiveness of treatment and the prevention of complications of the patient's condition.
Specifications	Information technology was developed using the procedure of the Data Miner module of the STATISTICA 10 package and the use of a modern programming tool - Python.
Application Scope	Health care. Health care facilities at various levels.
Advantages	Today, the use of Data Mining methods in the analysis of clinical data to support the activities of a doctor is gaining ground. Most of the analogs under consideration use separate Data Mining methods, in particular, clustering methods, which does not provide a comprehensive and personalized analysis of the data on the dynamics of the patient's condition. The created technology combines various Data Mining methods, which increases the efficiency of diagnostic and treatment processes, which leads to the quality of medical care in clinical healthcare institutions.
Technical and Economic Effect	Improve the efficiency and quality of medical care for patients in clinical settings.
Description	The created technology belongs to the applied systems of artificial intelligence in the field of healthcare to support the activities of a doctor. Based on the developed qualification models, a set of predictors of deterioration of the condition was determined, which are the basis for the development of decisive rules for classifying the belonging of a particular patient to a typological group according to the severity of his condition.
UA	
Назва	ТЕХНОЛОГІЯ ЗНОСОСТІЙКОГО ДУГОВОГО НАПЛАВЛЕННЯ ПОРОШКОВИМИ ДРОТАМИ СТАЛЕВИХ ЛИСТІВ ТОВЩИНОЮ 3-5 ММ
Призначення	Для захисту тонких біметалевих листів цих деталей від різних видів абразивного та газоабразивного зношування. Розроблено склад шихти порошкових дротів.
Технічні характеристики	Оптимальні діапазони режимів наплавлення порошковими дротами, що забезпечують отримання якісного наплавленого металу з мінімальним проплавленням γ_0 основного металу: - під флюсом порошковим дротом $\varnothing 1,8$ мм: $U_n = 28 \dots 30$ В; $I_n = 220 \dots 300$ А; $\gamma_0 = 38 \dots 46\%$; - в захисних газах порошковим дротом $\varnothing 1,8$ мм: $U_n = 25 \dots 27$ В; $I_n = 250 \dots 320$ А; $\gamma_0 = 42 \dots 44\%$; - відкритою дугою порошковим дротом $\varnothing 1,8$ мм: $U_n = 22 \dots 24$ В; $I_n = 200 \dots 250$ А; $\gamma_0 = 34 \dots 40\%$.
Галузь	Гірничо-металургійний комплекс, машинобудування, інші галузі промисловості.
Переваги	Порівняно з існуючими технологіями основна перевага полягає у високій продуктивності, використанні одношарового наплавлення замість багатошарового.
Техніко-економічний ефект	Заміна багатошарового зносостійкого дугового наплавлення на одношарове наплавлення дозволить значно знизити витрати на дорогі наплавлювальні матеріали та принаймні вдвічі підвищити продуктивність праці. Економія при використанні запропонованої технології складе 80...120 грн/кг наплавленого металу, в залежності від хімічного складу і ціни використовуваних порошкових дротів.
Опис	Розроблено промислову технологію та техніку одно- або двошарового зносостійкого дугового наплавлення самозахисними порошковими дротами $\varnothing 1,6-1,8$ мм, що забезпечують одержання якісного наплавленого металу із мінімальним проплавленням основного металу. Технології й матеріали дугового наплавлення з контролем проплавлення й формування наплавлених шарів дозволили підвищити продуктивність і знизити енергоємність дугового наплавлення тонких сталевих листів. Дослідно-промислова перевірка підтвердила перспективність використання в промисловості розроблених наплавлювальних технологій і

	матеріалів. Розроблено технологічну інструкцію на дугове наплавлення самозахисними порошковими дротами обраних деталей.
ENG	
Title	TECHNOLOGY OF WEAR-RESISTANT ARC SURFACING WITH FLUX-CORED WIRES OF STEEL SHEETS 3-5 MM THICK
Purpose	To protect thin bimetallic sheets of these parts from various types of abrasive and gas-abrasive wear. The composition of the flux-cored wire charge has been developed.
Specifications	Optimum ranges of surfacing modes with flux-cored wire, providing high-quality deposited metal with minimal penetration γ_0 of the base metal: - submerged arc with flux-cored wire $\varnothing$ 1.8 mm: $U_n = 28...30$ V; $I_n = 220 \dots 300$ A; $\gamma_0 = 38...46\%$; - in shielding gases with flux-cored wire $\varnothing$ 1.8 mm: $U_n = 25...27$ V; $I_n = 250 \dots 320$ A; $\gamma_0 = 42...44\%$; - open arc with flux-cored wire $\varnothing$ 1.8 mm: $U_n = 22...24$ V; $I_n = 200 \dots 250$ A; $\gamma_0 = 34...40\%$.
Application Scope	Mining and metallurgical complex, mechanical engineering, other industries.
Advantages	Compared with existing technologies, the main advantage is high productivity, the use of a single layer of surfacing instead of a multi-layer one.
Technical and Economic Effect	Replacing multi-layer wear-resistant arc surfacing with a single-layer surfacing will significantly reduce the cost of expensive surfacing materials and at least double the productivity of labor. Savings when using the proposed technology will be 80...120 UAH/kg of deposited metal, depending on the chemical composition and price of the flux-cored wires used.
Description	An industrial technology has been developed for one- or two-layer wear-resistant arc surfacing with self-shielding flux-cored wire $\varnothing$ 1.6-1.8 mm, which provides high-quality deposited metal with minimal penetration of the base metal. Technologies and materials for arc surfacing with control of penetration and formation of deposited layers made it possible to increase productivity and reduce the energy intensity of arc surfacing of thin steel sheets. Pilot testing confirmed the prospects of using the developed surfacing technologies and materials in industry. Technological instructions for arc surfacing with self-shielded flux-cored wire of selected parts have been developed.
UA	
Назва	ТЕХНОЛОГІЯ РЕГЕНЕРАЦІЇ (РЕСТАВРАЦІЇ) ПОТУЖНИХ ЕЛЕКТРОВАКУУМНИХ ПРИЛАДІВ НВЧ, А ТАКОЖ ВУЗЛІВ І ЕЛЕМЕНТІВ ЇХ КОНСТРУКЦІЙ ДЛЯ ВТОРИННОГО ВИКОРИСТАННЯ
Призначення	Для відновлення в Україні втрачених на цей час технологій, зокрема, в галузі катодної електроніки та виробництва катодних вузлів (емітерів) для потужних НВЧ приладів (магнетронів, клістронів, ЛБХ та ін.).
Технічні характеристики	Для макетування та виготовлення вузлів, деталей та елементів конструкцій потужних НВЧ приладів використовується мідь марки М1 та дюралюміній марки Д16Т. У виготовленні виводу енергії використовується спеціальне скло марки С52-1, що застосовується у вакуумних надвисокочастотних потужних приладах, а потрібна форма задається складувом. Для виготовлення катодів використовується нікелеві трубки, спіраль з вольфраму, оксидна смісь ВаО.
Галузь	Радіотехніка.
Переваги	В Україні не існує технологій і документації по відновленню потужних магнетронів, які виробляються чи вироблялись в інших країнах.
Техніко-економічний ефект	Регенерація (реставрація) є більш економічно привабливою (на 30-40%) ніж виготовлення, а з технічної точки зору дозволяє проводити не тільки реставрацію НВЧ приладів, а одночасно модернізувати конструкцію приладу з урахуванням науково-технічних досягнень, що появилися к моменту реставрації. Дана технологія має безпосереднє відношення до обороноздатності країни (в частині, створення потужних НВЧ приладів для їх застосування в РЛС та ЗРК комплексах, а також при створенні нових видів озброєння на нових фізичних принципах (електромагнітна зброя).

Опис	Вибраний в проекті підхід до реставрації потужних НВЧ приладів полягав у проведенні технологічних заходів для організації процесу промислового виробництва НВЧ приладів. Для цього було розроблено в процесі регенерації (реставрації) документації на НВЧ прилади, які не розроблялися та не випускалися на підприємствах України. Це дозволить налагодити виробництво таких приладів в Україні.
ENG	
Title	TECHNOLOGY OF REGENERATION (RESTORATION) OF HIGH-POWER ELECTROVACUUM LOW-FREQUENCY DEVICES
Purpose	To restore currently lost technologies in Ukraine, in particular, in the field of cathode electronics and the production of cathode units (emitters) for high-power microwave devices (magnetrons, klystrons, LBH, etc.).
Specifications	For prototyping and manufacturing of components, parts and structural elements of high-power microwave devices, copper grade M1 and duralumin grade D16T are used. In the manufacture of energy output, special glass of the C52-1 brand is used, which is used in vacuum microwave high-power devices, and the desired shape is set by a glass blower. For the manufacture of cathodes, nickel tubes, a tungsten spiral, and an oxide mixture of BaO are used.
Application Scope	Radio engineering.
Advantages	In Ukraine, there are no technologies and documentation for the restoration of high-power magnetrons, which are produced or produced in other countries.
Technical and Economic Effect	Regeneration (restoration) is more economically attractive (by 30-40%) than manufacturing, and from a technical point of view, it allows not only the restoration of microwave devices, but at the same time to modernize the design of the device, taking into account the scientific and technological achievements that have appeared by the time of restoration. . This development is directly related to the country's defense capability (in part, the creation of massive microwave devices for their implementation in radar and air defense systems, as well as in the development of the latest types of weapons based on the latest physical principles (electromagnetic weapon).
Description	The approach to the restoration of powerful microwave devices chosen in the project was to carry out technological measures to organize the process of industrial production of microwave devices. For this, in the process of regeneration (restoration) of documentation for microwave devices, which were not developed and produced at Ukrainian enterprises, were developed. This will enable the production of such devices in Ukraine.
UA	
Назва	ТЕХНОЛОГІЯ ОТРИМАННЯ МОНОКРИСТАЛІВ МЕТОДОМ ПОДВІЙНОГО ТИГЛЯ
Призначення	Для підвищення оптичної якості вирощуваних діелектричних кристалів та збільшенні їх габаритів для потреб функціональної електроніки.
Технічні характеристики	Експериментальні зразки матеріалу для функціональної електроніки готуються з суміші оксидів Bi_2O_3 та TeO_2 і вирощування кристалів методом Чохральського з подвійного тигля; вирощування кристалів здійснюють витягуванням кристалу зі швидкістю витягування 0,2 - 0,4 мм/год та швидкістю обертання 8 - 10 об/хв.
Галузь	Функціональна електроніка подвійного призначення, приладобудування на підприємствах Укроборонпрому і космічної галузі.
Переваги	Розроблена технологія враховує те, що в результаті двостадійного процесу приготування шихти здійснюється повна реакція між вихідними компонентами та утворюється майже стехіометрична система, а також випаровування оксиду телуру із зовнішньої частини тигля, яке є набагато інтенсивнішим, утворює насичену пару TeO_2 поблизу поверхні розділу кристал-рідина у внутрішній частині тигля. Підібрані параметри швидкостей витягування та обертання дозволяють отримувати об'ємні монокристали.

Техніко-економічний ефект	Розроблена технологія дозволяє отримати великогабаритні діелектричні кристали, які використовують на приладобудівних підприємствах у пристроях для техніки оборонного, космічного та спеціального призначення. Ефективні вітчизняні функціональні матеріали допоможуть зберегти кошти на закупівлю аналогів за кордоном. Дозволить підвищити вихід бездефектних кристалів на 20 %.
Опис	Готується шихта із хімічних сполук. Суміш синтезується двостадійно. З отриманої шихти, яку завантажують у внутрішній тигель, на монокристалічну затравку. Після чого два конічні тиглі розміщують один в одному. Внутрішній тигель заповнюють вихідною шихтою, а простір між внутрішнім тиглем та стінкою зовнішнього заповнюється сполукою з нижчою температурою плавлення. Монокристал вирощують за методом Чохральського.
ENG	
Title	TECHNOLOGY FOR OBTAINING SINGLE CRYSTALS BY THE DOUBLE CRUCIBLE METHOD
Purpose	To improve the optical quality of grown dielectric crystals and increase their dimensions for the needs of functional electronics.
Specifications	Experimental samples of material for functional electronics are prepared from a mixture of Bi ₂ O ₃ and TeO ₂ oxides and growing crystals by the Czochralski method from a double crucible; crystal growth is carried out by pulling the crystal at a withdrawal rate of 0.2 - 0.4 mm/h and a rotation speed of 8 - 10 rpm.
Application Scope	Dual-purpose functional electronics, instrumentation at the enterprises of Ukroboronprom and the space industry.
Advantages	The developed technology takes into account the fact that as a result of a two-stage charge preparation process, a complete reaction between the initial components occurs and an almost stoichiometric system is formed, as well as the evaporation of tellurium oxide from the outer part of the crucible, which is much more intense, forms a saturated TeO ₂ pair near the crystal-liquid interface in the inner part of the crucible. Selected parameters of extraction and rotation speeds make it possible to obtain bulk single crystals.
Technical and Economic Effect	The developed technology makes it possible to obtain large-sized dielectric crystals, which are used at instrument-making enterprises in devices for defense, space and special-purpose equipment. Effective domestic functional materials will help save money on the purchase of analogues abroad. Will increase the yield of defect-free crystals by 20%.
Description	A mixture of chemical compounds is being prepared. The mixture is synthesized in two stages. From the mixture obtained, loaded into the inner crucible, on a single-crystal seed. After that, two conical crucibles are placed in each other. The inner crucible is filled with the initial mixture, and the space between the inner crucible and the outer wall is filled with a compound with a lower melting point. The single crystal is grown according to the Czochralski method.
UA	
Назва	ТЕХНОЛОГІЯ ОЗДОРОВЧИХ ПАСТИЛЬНИХ ВИРОБІВ НА ОСНОВІ РОСЛИННОЇ СИРОВИНИ
Призначення	Для підвищення харчової та біологічної цінності зефіру.
Технічні характеристики	Органолептичні показники якості зефіру з плодоовочевою пастою: колір рожевий, запах та смак пасти, м'яка консистенція, легко піддається розламуванню, структура властива даному виробу, піноподібна, рівномірна. Фізико-хімічні показники якості виробу: масова частка сухих речовин вологість 83,0%, масова частка редукуючих речовин 8,5%, щільність 525,0 кг/м ³ , кислотність 8,2 град.
Галузь	Харчова промисловість. Виробництво какао, шоколаду та цукрових кондитерських виробів.

Переваги	Основними перевагами запропонованої технології є отримання зефіру з плодовоовочевою пастою з підвищеним вмістом харчових волокон, вітамінів та мінеральних речовин, оригінальними органолептичними характеристиками за рахунок використання пасти, виключення з рецептури барвників і ароматизаторів порівняно з традиційним виробом.
Техніко-економічний ефект	Соціальний ефект полягає у розширенні асортименту цукрових кондитерських виробів оздоровчого призначення для збагачення раціонів харчування населення України харчовими волокнами, вітамінами та мінеральними речовинами з метою профілактики аліментарнозалежних захворювань.
Опис	Розроблено технологію зефіру, який виготовляється з заміною 75% яблучного пюре плодовоовочевою пастою (яблуко – 60 %; гарбуз – 20 %; буряк – 20 %). Встановлено, що часткова або повна заміна яблучного пюре на плодовоовочеву пасту в рецептурі зефіру забезпечує підвищення показників структуроутворення під час формування зефірних мас зменшуючи її тривалість, що є позитивним явищем з технологічної точки зору. Зразкам притаманна пластична міцність достатня для структуроутворюючих здібностей виробів. Визначено, що додавання купажованої плодовоовчевої пасти призводить до зміни, в першу чергу: смаку, аромату та кольору зефірної маси. За результатами проведених досліджень встановлено, що раціональна кількість внесення купажованої пасти становить 75 %. Таке відсоткове внесення пасти у технологію зефіру забезпечує найкращі оригінальні смакові властивості та підвищений вміст пектинових речовин, вітамінів та мінеральних речовин.
ENG	
Title	TECHNOLOGY OF HEALTH-IMPROVING PASTILLE PRODUCTS BASED ON VEGETABLE RAW MATERIALS
Purpose	To increase the nutritional and biological value of marshmallow.
Specifications	Organoleptic quality indicators of marshmallow with fruit and vegetable paste: pink color, smell and taste of the paste, soft texture, easy to break, the structure is characteristic of this product, foamy, uniform. Physical and chemical indicators of product quality: mass fraction of solids, humidity 83.0%, mass fraction of reducing substances 8.5%, density 525.0 kg/m ³ , acidity 8.2 deg.
Application Scope	Food industry. Manufacture of cocoa, chocolate and sugar confectionery.
Advantages	The main advantages of the proposed technology is the production of marshmallow from fruit and vegetable paste with a high content of dietary fiber, vitamins and minerals, original organoleptic characteristics due to the use of paste, the exclusion of dyes and flavors from the recipe compared to the traditional product.
Technical and Economic Effect	The social effect is to expand the range of sugar confectionery products for health purposes to enrich the diet of the population of Ukraine with dietary fiber, vitamins and minerals in order to prevent alimentary-dependent diseases.
Description	A technology has been developed for marshmallow, which is produced by replacing 75% of apple puree with fruit and vegetable paste (apple - 60%; pumpkin - 20%; beetroot - 20%). It has been established that partial or complete replacement of applesauce with fruit and vegetable paste in the marshmallow recipe provides an increase in structure formation indicators during the formation of marshmallow masses, reducing its duration, which is a positive phenomenon from a technological point of view. The plastic strength inherent in the samples is sufficient for the structure-forming abilities of the products. It has been determined that the addition of a blended fruit and vegetable paste leads to a change, first of all: in the taste, aroma and color of the marshmallow mass. According to the results of the research, it was found that the rational amount of blending paste is 75%. Such a percentage introduction of paste into marshmallow technology provides the best original taste properties and an increased content of pectin, vitamins and minerals.

Розробки взяті з Автоматизованої системи формування інтегрованих міждержавних інформаційних ресурсів (АСФІМІР) (<http://www.uitei.kiev.ua/transfer/store/index.html>).

ЕЛЕКТРОННИЙ БЮЛЕТЕНЬ ТРАНСФЕРУ ТЕХНОЛОГІЙ
2 (42), 2026

Електронний бюлетень трансферу технологій. – [ред.-уклад. Горностай Н.І.].

Відповідальний за випуск:

Горностай Н.І.

03150, Київ, вул. Антоновича, 180, УкрІНТЕІ
Відділ міжнародного науково-технічного співробітництва та трансферу технологій
тел. (044) 521 09 81

Офіційний сайт:
<http://www.uintei.kiev.ua>

© УкрІНТЕІ, 2026